

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותוכנים באינטרנט

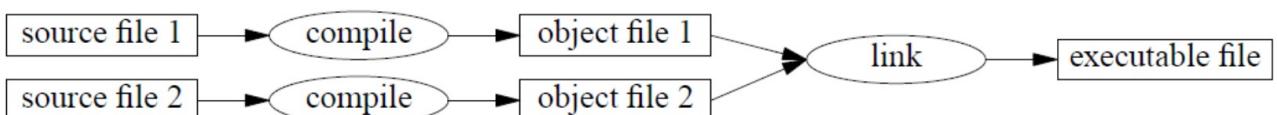
נושא 1 - בניית תוכנית

נושאי השיעור:

- הידור ו קישור
- קישור ו טעינה
- ספריות סטטיות ודינמיות
- הצהרה והגדירה
- קבועי כוורת
- make

הידור ו קישור compile and link

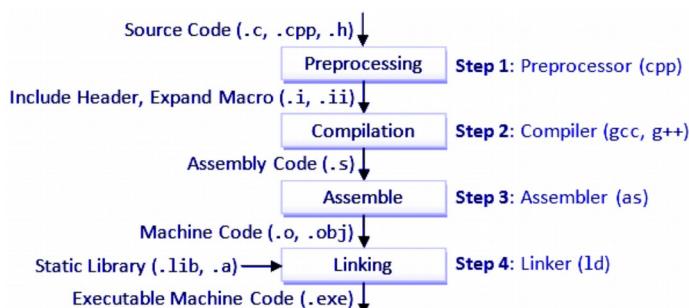
נוח לחלק תוכנית גדולה לקבצים קטנים, לעורר ולקמפל (להדר) כל קובץ בנפרד. כך, אם משנים את אחד הקבצים לא צריך לקומפל מחדש את כל התוכנית מחדש. הקבצים המכילים את התוכנית בשפת תוכנות נקראים קבועי מקור. הקומפילר יוצר עבור כל קובץ מקור, קובץ אובייקט. קבועי האובייקט הם קבועים בינהם והם מכילים את התוכנית בשפת מוכנה. לאחר יצירת קבועי האובייקט, יש צורך לחבר ביניהם. הלינקר (מקשר) לחבר קבועי אובייקט ויצרת קובץ ריצה. את קובץ הריצה ניתן לטעון ל זיכרון ולהריץ באמצעות מערכת הפעלה.

The gcc compiler driver

הפקודה gcc או g++ מפעילה את כל השלבים הדרושים לייצור קובץ הריצה:
 1. preprocessor: מחליף את הסמלים שהוגדרו על ידי #define, ומכניס קבועים שהוגדרו על ידי .include#.

2. קומפילר (מהדר): מתרגם את התוכנית משפת C/C++ לשפת אסטטלי.
3. אסטטלאר: מתרגם את התוכנית משפת אסטטלי לקובץ אובייקט בשפת מוכנה.
4. לינקר (מקשר): לחבר את קבועי האובייקט ואת הספריות הדרישות ויצרת קובץ ריצה.

הערה: ניתן להשתמש בפקודה: gcc -fno-save-temps main.c sum.c וכך לשמור גם את כל קבועי הבניין.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

לדוגמה: בהינתן הקבצים הבאים:

main.c	sum.c
<pre>int sum(int *a, int n); int array[2] = {1, 2}; int main() { int val = sum(array, 2); return val; }</pre>	<pre>int sum(int *a, int n) { int i, s = 0; for (i = 0; i < n; i++) s += a[i]; return s; }</pre>

כרגע יראה הקובץ `i.main`, לאחר מעבר ה preprocessor על הקובץ (כמובן שיצרך קובץ זהה עבור כל קובץ מקור):

```
# 1 "main.c"
# 1 "<built-in>"
# 1 "<command-line>"
# 1 "main.c"

int sum(int *a,] int n);

int array[2] = {1, 2};

int main()
{
    int val = sum(array, 2);
    return val;
}
```

לאחר מעבר הקומפילר על הקובץ `i.main` נקבל את הקובץ `main.s` הכתוב באסמבלי:

```
1 | .file   "main.c"
2 | .text
3 | .globl _array
4 | .data
5 | .align 4
6 | _array:
7 |     .long 1
8 |     .long 2
9 |     .def    __main;   .scl    2;   .type   32
10|     .text
11|     .globl _main
12|     .def    _main;   .scl    2;   .type   32; .e
13|     _main:
14|     LFB0:
15|         .cfi_startproc
16|         pushl %ebp
17|         .cfi_def_cfa_offset 8
18|         .cfi_offset 5, -8
19|         movl %esp, %ebp
20|         .cfi_def_cfa_register 5
21|         andl $-16, %esp
22|         subl $32, %esp
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותוכנים באינטרנט

מה עושה המקשר ? linker ?

כדי לחבר את קבועי האובייקט לתוכנית ריצה, המקשר צריך לעשות שני דברים:

1. קישור בין סמלים symbol resolution

כל אחד קבועי האובייקט יכול להשתמש בסמלים ולהגדיר סמלים - שמות של משתנים או של פונקציות. ישנו קבוע אובייקט המשתמשים בסמלים שהוגדרו בקבוצי אובייקט אחרים. המקשר יוצר את הקישור בין השימוש בסמל להגדרת הסמל על ידי עリכת הכתובות.

2. הזזה relocation
 הקומpileר והאSEMBLER יוצרים קבועי האובייקט כך שהכתובות של כל אחד מהם מתחילה מ-0. המקשר מזיז את הכתובות כך שלא יחפפו וקובע לכל סמל את כתובת הריצה. מעודן את ההתיחסות לסמול לפי כתובת הריצה שלו.

סוגי סמלים

סמלים הם שמות של משתנים או פונקציות, ישנו מספר סוגי סמלים:

1. סמלים גלובליים: סמלים שהוגדרו בקובץ האובייקט ואפשר לגשת אליהם קבועי אובייקט אחרים.

לדוגמה: משתנים לא סטטיים שהוגדרו מחוץ לפונקציות וכן פונקציות שלא הוגדרו סטטיות.

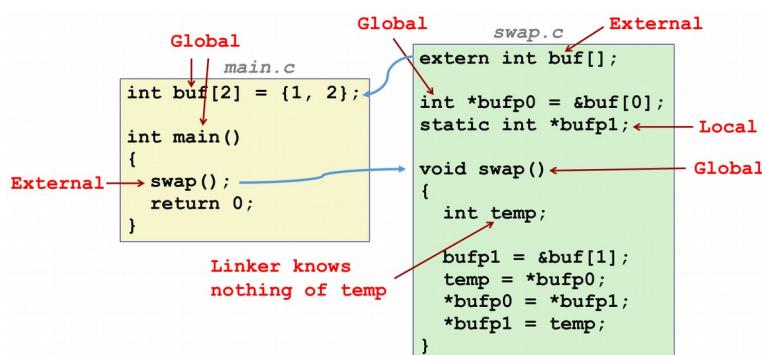
```
void swap() /* { ... } */
```

2. סמלים חיצוניים: סמלים שקובץ אובייקט משתמש בהם והם הוגדרו בקובץ אובייקט אחר.

3. סמלים מקומיים: סמלים שהוגדרו בקובץ האובייקט ואי אפשר לגשת אליהם קבועי אובייקט אחרים.

לדוגמה: משתנים סטטיים שהוגדרו מחוץ לפונקציות וכן פונקציות שהוגדרו סטטיות.

משתנים לא סטטיים שמוגדרים בתוך פונקציה מטופלים על ידי הקומpileר ואינם בכללים ברשימת הסמלים של המקשר.

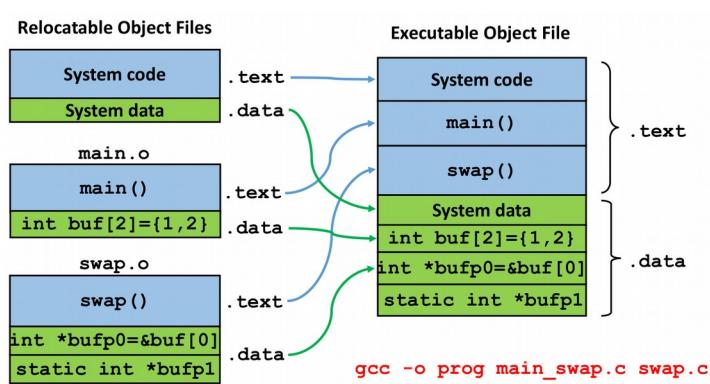

מילה שמורה שאומרת לקומpileר כי הסמל מוגדר בקובץ מקור אחר.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותוכנים באינטרנט

הוזת קוד ונתונים

בשני קבצי האובייקט שבתמונה יש חלק של קוד ריצתו של.text ו.data. חלק של.text מכיל את קוד הריצה שלהם. וחלק של.data מכיל את המשתנים הגלובליים שלהם. כאשר הקומpileר מקובץ מקומפל את הקבצים הללו הוא יוצר קובץ שנקרא system code הילינקר לוקח את כל קבצי הקוד וקבצי הדאטא ומסדר אותם אחד ליד השני, וזה יוצר את קובץ ההרצה.

סוגים של קבצי אובייקט

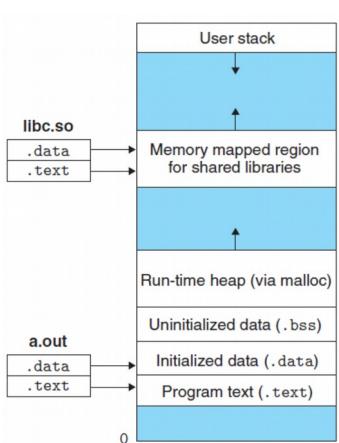
שונם שלושה סוגים של קבצי אובייקט:

1. relocatable object file (.o file)
 מכיל קוד ונתונים באופן שמאפשר חיבור הקובץ עם קבצים אחרים.
2. Executable object file (a.out file)
 מכיל קוד ונתונים באופן שמאפשר טיענת הקובץ לזיכרון והרצתו.
3. Shared object file (.so file)
 מכיל קוד ונתונים באופן שמאפשר חיבור דינامي של הקובץ לתוכנית הנטענת לזכרון או לתוכנית שכבר רצתה.

ELF (Executable and linkable format)
 פורמט בלינוקס לשימוש הסוגים של קבצי האובייקט.

טעינה

במערכות הפעלה לינוקס execve היא פונקציה שטוענת קובץ ריצה לזכרון. הפונקציה מעתיקה את הקוד ואת הנתונים לזכרון המחשב קופצת לביצוע את הפקודה הראשונה של התוכנית.
 אז איך זה בעצם עובד? הshell מבקש מהמערכת להריץ את התוכנית כאשר המשתמש כותב בטרמינל:
 ./a.out

איך מערכת הפעלה מריצה קובץ? קובץ זה משוח שוכן על הדיסק, מערכת הפעלה תקח את הקובץ הזה מהdisk ותקרא אותו ותטען אותו לזכרון ה-RAM. כאשר מערכת הפעלה טען את הקובץ היא תשים את חלק התוכנית השונים בחלקים שונים בזיכרון כמפורט בתרשימים. באזורי ה data מכיל נתונים שיש להם ערך תחומי ו bss מכיל נתונים שאין להם ערך תחומי. באזורי ה text יהיה את קוד ההרצה של התוכנית.

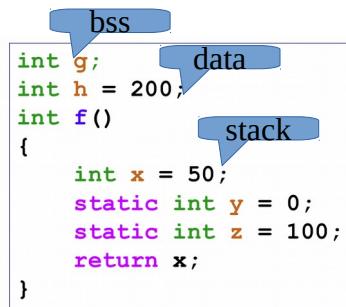
סיכום קורס תוכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותוכנים באינטרנט

אם המערכת משתמשת בזיכרון דינמי זה יהיה במקום מיועד לו בערימה. so.lib ספריות דינמיות- מקום מיוחד בזיכרון. בחלק העליון יש לנו את המחסנית. היא משתמשת כדי לשמר את המשתנים המקומיים (המשתנים המוגדרים בתחום הפונקציה). התמונה נראית מפת הזיכרון של התוכנית. כל תוכנית שרצה במחשב מקבל את כל מרחב הזיכרון הזה. כל תוכנית מקבלת את האשלה שיש לה את כל הזיכרון במחשב. וזה נקרא virtual memory memory. ולבעשה עבור כל תוכנית מערכת הפעלה דואגת למפות את ה virtual memory לזכרון פיזי. ולמעשה שכרגע התוכנית משתמשת בה. שרצה היא מפנה רק חלק קטן מהזיכרון הפיזי עבור החלק שכרגע התוכנית משתמשת בה.

סמלים גלובליים וлокליים

משתנים סטטיים בתחום פונקציה הם משתנים המוגדרים בתחום פונקציה אבל הם נשמרים מקריאה לקריאה. لكن אי אפשר לשמור משתנים אלו במחסנית ולכן יהיו מוגדרים באזור ה data או bss.

ספריות

פונקציות קלט/פלט, ניהול זיכרון, טיפול במחוזות, ופעולות מתמטיות הן פונקציות שכיחות. لكن הן נמצאות בספריה ואין צורך שכל תוכנית ימציא אותן מחדש. אך אין לבנות את הספריה?

1. קובץ אחד גדול שמכיל את כל הפונקציות ויחבר לכל קובץ ריצה.
 - בזיכרון זיכרון בדיסק ובזמן ריצה.
2. כל פונקציה בקובץ נפרד.
 - לא נוח לתוכנית.
3. חיבור קבצי אובייקט לקובץ אחד שיכיל אינדקס לאותם קבצי אובייקט, המקשר יחפש באינדקס ויחבר רק את קבצי האובייקט הדרושים.

ספריות ידועות

הפקודה: ar -t libc.a מחרירה את כל קבצי האובייקט ב libc

```
libc.a (the C standard library)
  • 4.6 MB archive of 1496 object files.
  • I/O, memory allocation, signal handling, string handling, data and
    time, random numbers, integer math
libm.a (the C math library)
  • 2 MB archive of 444 object files.
  • floating point math (sin, cos, tan, log, exp, sqrt, ...)

% ar -t libc.a
fork.o
printf.o
fputc.o
fscanf.o
fseek.o
fstab.o
...
% ar -t libm.a
_e_acos.o
_e_asin.o
...
shaynaor@shayn:~$ locate libc.a
/usr/lib/x86_64-linux-gnu/libc.a
/usr/share/doc/libc/libc/README.libc_arch
shaynaor@shayn:~$ ar -t /usr/lib/x86_64-linux-gnu/libc.a
Int-first.o
Int-second.o
Sysdep.o
Version.o
Check_fds.o
Tls.o
Elf-tlnt.o
Dso_Handle.o
Errno.o
Errno-loc.o
Iconv_Open.o
Iconv.o
Iconv_Close.o
Iconv_Open.o
Iconv_Close.o
Iconv_Db.o
Iconv_Conf.o
Iconv_Builtin.o
```

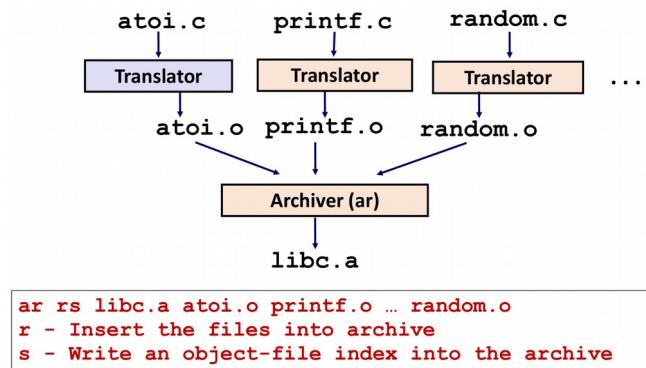
סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותוכנים באינטרנט

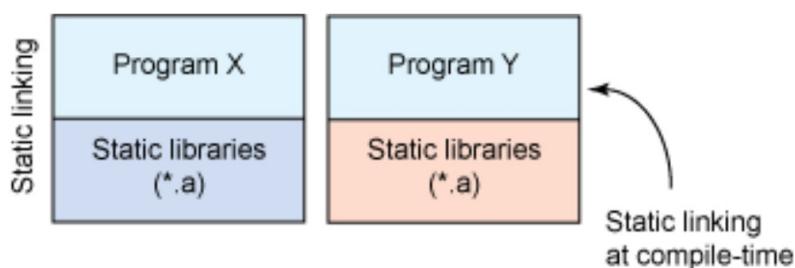
יצירת ספריה סטטית

ספריה היא אוסף של קבצי אובייקט שאנו מחברים אותם לטור קובץ אחד ומוסיפים אינדקס. לקובץ שנוצר יש סיימת .a. כתוכנית רוצה להשתמש בו היא אמורה למקשר את שם הספריה והוא יודע לקחת רק את האובייקטים המסויימים שאנו משתמשים בהם.

ספריות סטטיות - חסרונות

- כל קובץ ריצה מכיל את פונקציות הספריה.
 - מגביל את הקבצים בדיסק.
 - מגביל את התוכניות הרצות בזיכרון.
- תיקון באג בספריה דורש תיקון של כל קבצי הריצה.

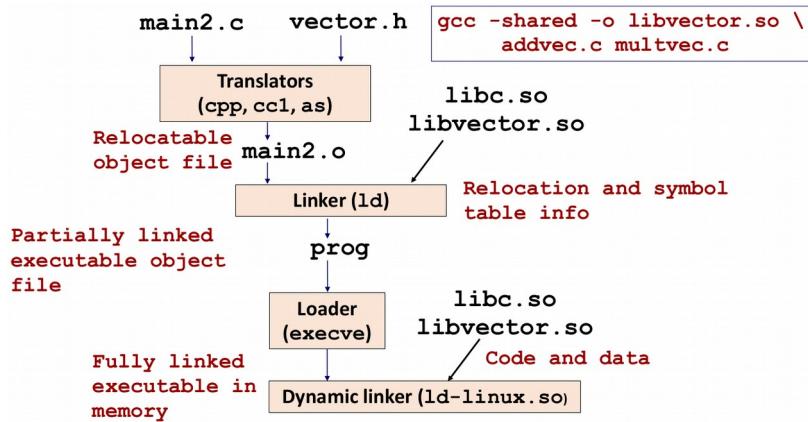
ספריות דינמיות

- ניתן להשתמש בספריה דינמית על מנת לפתור בעיות אלה.
- נקראות גם ספריות משותפות Shared libraries.
 - משומם שקיים רק עותק אחד בדיסק שמשותף לכל התוכניות.
 - משומם שזמן ריצה רק עותק אחד נתען לזיכרון.
 - הספריות מוקשורות לקובץ הריצה בצורה דינמית (DLL, .so.).
 - או בזמן טיענת קובץ הריצה לזכרון.
 - או לאחר שהתוכנית התחילה לזרז.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

mbased על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותוכנים באינטרנט

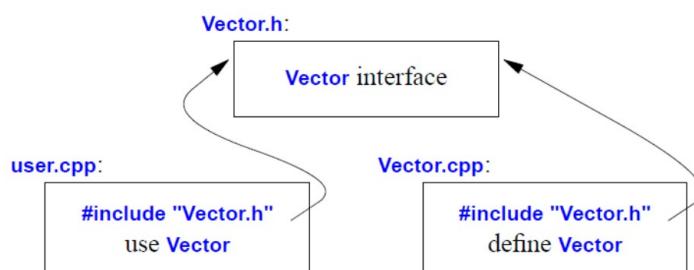

הצירה והגדרה

- הצירה: מתארת לקומpileר את התוכנות של משתנה או פונקציה המוגדרות במקום אחר.
 - אפשר להציג על אותו משתנה או פונקציה כמה פעמים.
- הגדרה: מזינה מקום עבור משתנה או פונקציה.
- יכולה להיות רק הגדרה אחת למשנה או לפונקציה.

קבצי כותרת

- כל קובץ מקומפל בנפרד.
- כדי לקמפל קובץ, הקומpileר צריך הצירה שתתאר את המשתנים והפונקציות המוגדרות בקבצים אחרים וכן תיאור המחלקות שהקובץ משתמש בהם.
- בתוכנית שמורכבת מכמה קבצים, יש צורך בקובץ מרכזי שיכיל את ההצירות עבור כל הקבצים.
- קובץ כותרת מכיל את ההצירות, וכל הקבצים שכוללים את קובץ הכותרת (`#include`), משתמשים באותו הצירה.
- אם יש צורך לשנות הצירה, מספיק לשנות בקובץ הכותרת.
- גם הקובץ שגדיר את הפונקציות צריך לכלול את הקובץ (`#include`), כדי לוודא שיש התאמה בין ההצירה להגדרה.
- קובץ כותרת אינו יכול להכיל הגדרה של משתנה או פונקציה אם היא מוגדרת במקום נוסף משום שכך היא תוגדר כמה פעמים.
- קובץ כותרת יכול להכיל הצירה של משתנה, פונקציה או מחלקה, זה דורש עבור הקומpileר בכל קובץ שימוש באובייקט.

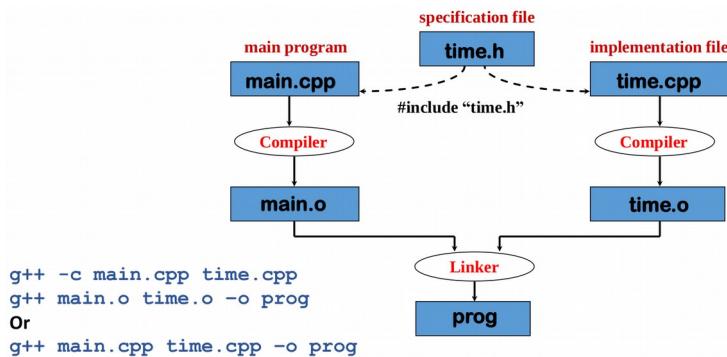

סיכום קורס תכניות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחים ויסברג, ד"ר אריאל סגל הלוי ותכנים באינטרנט

הידור וקישור עם קבץ כותרת

הכלת קבצי הכותרת ומניעת הכלות כפולות

ניתן לכלול קובץ כתורת בשני אופנים:

```
#include <iostream>           // standard-library headers
                           // .h suffix not needed
#include "my_file.h"        // header supplied by program
```

קבצי כותרת כוללים לפחות כוכב אחד, וזה יכול לגרום להגדרות כפולות. כדי להגן מפני הגדרות כפולות:

```
#ifndef SALESITEM_H
#define SALESITEM_H
// Definition of Sales_item class and related functions
#endif
```

כאשר ה pre-processor עובר על הקובץ הוא מגיע לחלק של ה if not define if אם הוא מגיע לקטע קצר זה בפעם הראשונה זה אומר ש `_SALESITEM` אכן לא מוגדר لكن הוא ממשיר לשורה הבאה ומגדיר אותו ב define ומכניס את הקוד עד ה `endif`. אחרת, אם `_SALESITEM` כבר מוגדר וכן הוא מدلג על הקוד עד ה `endif` אז הוא לא מגדיר אותו הקובץ פעם"ם.

דרך נוספת:

```
#pragma once
```

בנייה תוכניתית באמצעות make

- make היא תוכנית לבנית תוכנה שמורכבת מכמה קבצים.
 - Make ממקפלת רק את הקבצים שהשתנו מאז הקומpileציה הקודמת ואת הקבצים שתלוים בקבצים שהשתנו.
 - כדי להשתמש ב make יש צורך להכין קובץ בשם Makefile, הקובץ מתאר את הפקודות שיש להפעיל כדי לעדכן קבצים ואת התיוויות בין הקבצים.
 - התוכנית make קוראת את הקובץ Makefile ומבצעת את הפקודות הדרשיות.
 - אם קובץ תלוי בקובץ אחר וזמן העדכון של הקובץ الآخر יותר מאוחר, התוכנית make תבצע את הפקודה שתעדכן את הקובץ.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותוכנים באינטרנט

כללי הקובץ Makefile

- הקובץ Makefile מכיל כללים לפי הפורמט הבא:

```
target: prerequisites
[TAB]   command
```

לדוגמה:

```
myprog: myprog.cpp myprog.h
[TAB] g++ -o myprog myprog.cpp
clean:
[TAB] rm myprog
```

- תעדכן את קובץ ה target **שתי** בקבצי ה **prerequisite**, אם אחד מקבציו ה prerequisite מודכן מזמין שהקובץ **target** מודכן או אם הקובץ **target** לא קיים.
- הקובץ Makefile יכול להכיל כמה כללים הפקודה **make** תפעיל את הכלל הראשון.
- אם ה **target** של הכללים האחרים תלוי ב **target** של הכללים אחרים, הם יופעלו קודם לכן.
- אם יש **target** שה הכללים המופעלים לא תלוי בו, הוא לא יופעל.
- כדי להפעילו צריך לתת אותו כפרמטר לפקודה **make**, כמו למשל **make clean**.

דוגמה לקובץ Makefile פשוט

```
sum: main.o sum.o
      g++ -o sum main.o sum.o
main.o: main.cpp sum.h
      g++ -c main.cpp
sum.o: sum.cpp sum.h
      g++ -c sum.cpp
clean:
      rm sum main.o sum.o
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

משתנים של הקובץ Makefile

- בדוגמה הקודמת, היה צורך לפרט את קבצי האובייקט עבור כל כלל.
- ניתן לפשט את הקובץ על ידי הגדרת משתנים: `OBJECTS = main.o sum.o`
- לאחר הגדרת המשתנה, יוכל להתייחס לקבצי האובייקט ע"י `$(OBJECTS)`

```
OBJFILES = main.o sum.o
PROGRAM = sum
CC = g++
CFLAGS = -g -std=c++11 -Wall

$(PROGRAM) : $(OBJFILES)
    $(CC) $(CFLAGS) -o $(PROGRAM) $(OBJFILES)
    .
    .
clean:
    rm $(PROGRAM) $(OBJFILES)
```

נושא 2 – מיכלים

נושאים

- הוספות של C++ 11 +.
- String
- מיכלים
- איטרטורים

יצוג נתונים

נפח הזיכרון לכל סוג משתנה:

C Data Type	Typical 32-bit	Typical 64-bit
char	1	1
short	2	2
int	4	4
long	4	8
float	4	4
double	8	8
pointer	4	8

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותוכנים באינטרנט

C++ 11 + תוספות של

- `auto` אומר לkompilelr להסיק את סוג המשתנה המאוחחל:

```
auto b = true;           // bool
auto ch = 'x';          // char
auto i = 123;           // int
auto d = 1.2;           // double
auto p = &i;             // pointer to int
auto& ri = x;          // reference on x (char)
const auto& cri = x;   // constant reference on x
auto z = sqrt(y);      // whatever sqrt(y) returns
auto item = val1 + val2; // result of val1 + val2
```

- `decltype()` אומר לkompilelr להסיק את סוג המשתנה מתוך ביטוי שאיןו משמש לאתחול. כלומר, דומה מאד ל`auto`, רק שהוא אומר לkompilelr להבין את סוג המשתנה מתוך ביטוי שנמצא במקום אחר.

```
decltype(f()) sum = x; // whatever f() returns
const int ci = 0;
decltype(ci) x = 0;    // const int
struct A { int i; double d; };
A* ap = new A();
decltype(ap->d) x;   // double
vector<int> ivec;
for (decltype(ivec.size()) ix = 0; ix != 10; ++ix)
    ivec.push_back(ix); // vector<int>::size_type
```

List initialization •

אתחול :vector

```
vector<int> v{1,2,3,4,5,6,7,8,9};
vector<string> articles = {"a", "an", "the"};
vector<int> v1(10); // v1 has ten elements with value 0
vector<int> v2{10}; // v2 has one element with value 10
vector<int> v3(10, 1); // v3 has ten elements with value 1
vector<int> v4{10, 1}; // v4 has two elements, 10 and 1
arbiv אפשרויות לאתחול משתנה:  
int units_sold = 0;
int units_sold(0);
int units_sold{0};
int units_sold = {0};

int i1 = 7.2; // i1 becomes 7
int i2{7.2}; // error : narrowing conversion
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

range for •

תחביר:

```
for (declaration : expression)
    statement
expression represents a sequence
declaration variable to access the sequence
```

דוגמה:

```
vector<int> v{1,2,3,4,5,6,7,8,9};
for (auto i : v)           // i is a copy
    cout << i << " ";
cout << endl;
for (auto &i : v)          // i is a reference
    i *= i;                 // square the element
```

C++11.cpp

נשים לב להבדלים: ב for הראשון זה הוא העתק של האובייקט, ובשני הוא האובייקט עצמו.

Enum •

```
enum class Color { red, blue , green };
enum class Traffic_light { green, yellow, red };
Color col = Color::red;
Traffic_light light = Traffic_light::red;
Color x = red;                      // error, which red?
Color y = Traffic_light::red;        // error, not a Color
Color z = Color::red;                // OK
int i = Color::red;                 // error, not an int
Color c = 2;                        // error, 2 is not a Color
// enum with no class are not scoped within their enum
enum color { red, green, blue };     // no class
enum stoplight {red, yellow, green}; // error, redefines
int col = green; // convert to their integer value      enum.cpp
```

לפני השינויים שהחלו ב C++ 11 לא היה ניתן לחתה לשני enumים שונים אותם מתחננים. אך ב C++ 11 הוסיפו את האפשרות ל enum class, וכך ניתן לחתה לשני enumים שונים שמות זרים כי הגישה לכל אחד מהם היא שונה.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותוכנים באינטרנט

הספריה הסטנדרטית

לפני C-20 שנה החליטו להוסיף לשפת + C הבסיסית, ספריה הבנויה מעלייה ומשתמשת בעיקר בתבניות (template). הספריה נקראת Standard Template Library – STL, והוא כוון באה חלק בלתי נפרד מהשפה.

הרכיבים העיקריים של הספריה התקנית הם: מיכלים, איטרטורים, אלגוריתמים, פונקטורים, מתאים, זרים ומחזוזות.

מיכלים, איטרטורים ואלגוריתמים קשורים זה לזה באופן הבא:

- כל מיכל מגדר איטרטורים המאפשרים לעבור על כל הפריטים במיכל.
- כל אלגוריתם מקבל כקלט איטרטורים המגדירים את התחום שבו האלגוריתם צריך לעבוד.

מיכלים

ההגדרה של הספריה התקנית קובעת שהמיכלים מכילים עותקים של עצמים – ולא קישורים לעצמים (בניגוד לג'אה). המשמעות:

- אפשר להכנס למיכל רק עצם שיש לו אופרטור השמה ובנאי מעתיק.
- בכל פעם שמכניסים עצם למיכל, נבנה עצם חדש; בכל פעם שמחזרים מיכל, מתפרקם כל העצמים הנמצאים בו.

יש שני סוגים עיקריים של מיכלים:

- סדרתיים – אקטור, רשיימה... – שומרים פריטים לפי סדר הרכיסה שלהם
- אסוציאטיביים – קבוצה, מפה... – שומרים פריטים לפי הסדר הטבעי שלהם (המוגדר ע"ז).

String

string הוא מחרוזת של תוים בגודל משתנה. בשפת C היה לנו מערך של תוים בתור סטרינג. החסרונו הוא שגודל המערך קבוע ולא ניתן להגדיל/להקטין אותו וכדומה. לכן ב C + + הוסיפו לספריה הסטנדרטית את המחלקה string, וכעת ניתן להגדיל/להקטין את האובייקט string בנוסף, לשרשר ופעולות נוספות.

```
גדרה ואתחול של :string
string s1; // default initialization, empty string
string s2 = s1; // copy of s1
string s2(s1); // copy of s1
string s3 = "abc"; // copy of the string literal
string s3("abc"); // copy of the string literal
string s4(10, 'c'); // cccccccccc
:string פעולות על
s.size() // number of characters in s
s[n] // reference to char at position n
s1 + s2 // concatenation of s1 and s2
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

size_type

בتوز המיכלים הגדרו משתנים, המתכנתים שכותבו את אותם מיכלים הגדרו את המשתנים הללו מטיפוסים מסוימים. הדרך הנכונה להגדיר משתנה שיחזק את אורך המיכל היא:

```
string::size_type len = line.size();  
// size() returns a string::size_type value
```

The string class defines `size_type` so we can use the library in `machine independent` manner

We use the scope operator to say that the name `size_type` is defined in the `string` class

It is an `unsigned` type big enough to hold the size of any string

כאשר אנו משתמשים במיכלים אלו, אנו רצים לבצע מעבר על המיכל שהגדכנו, נכו' יהיה להגדיר את המשתנה שעובר על המיכל מאותו טיפוס שבו המתכנת שהגדיר את המיכל הגדר. لكن נכו' לעשות זאת כך: מעבר על תוכן מחוץ עם אינדקס:

```
string s("some string");  
// The subscript operator (the [ ] operator)  
// takes a string::size_type  
for (string::size_type index = 0;  
     index != s.size() && !isspace(s[index]);  
     ++index)  
    s[index] = toupper(s[index]);
```

The output of this program is:
SOME string

מעבר על תוכן מחוץ עם אינדקס:

```
string s("Hello World!!!!");  
for (auto &c : s)      // note: c is a reference  
    c = toupper(c);   // so the assignment changes the char  
cout << s << endl;
```

The output of this program is:
HELLO WORLD!!!

קליטת מחוץ מהמשתמש:

קראת מספר לא ידוע של מחוץ:

```
string word;  
// end-of-file or invalid input will put cin in error state  
// error state is converted to boolean false  
while (cin >> word)  
    cout << word << endl;                                         enum.cpp
```

קראת שורה שלמה:

```
string line;  
// read up to and including the first newline  
// store what it read not including the newline  
while (getline(cin, line))  
    cout << line << endl;
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

Vector

וקטור הוא אוסף של אובייקטים מסוימים בגודל משתנה. משמש כמו מערכים, וקטור מאחסן את אברייו באופן רציף, מה שאומר שניתן לגשת אל האלמנטים שלו גם באמצעות אריתמטיקת מלבניים, וביעילות גבוהה מידה כמו במערכות. אך בניגוד למערכים, גודלם יכול להשתנות באופן דינמי, כאשר האחסון שלהם מטופל אוטומטית על ידי המיכל.

הגדירה ואתחול של `vector`:

```
A vector is a class template
We have to specify which objects the vector will hold
vector<int> ivec;           // initially empty
vector<Sales_item> Sales_vec;
vector<vector<string>> file; // vector of vectors
                           :vector
v.size()      // number of elements in v
v[n]          // reference to element at position n
v.push_back(t) // add element to end of v
```

הוספה אלמנטים למיכל `vector`:

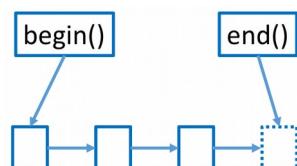
```
vector<int> ivec;           // empty vector
for (decltype(ivec.size()) ix = 0; ix != 10; ++ix)
    ivec.push_back(ix); // adds element with value ix
```

טעויות נפוצות בשימוש ב-`vector`:

```
vector<int> ivec;
cout << ivec[0];        // error: no elements
vector<int> ivec2(10);
cout << ivec2[10];       // error: elements 0 to 9
vector::size_type      // error
vector<int>::size_type // ok
```

איטרטורים

איטרטור הוא אובייקט שמצויב על איבר של הסדרה. האיטרטור `begin` מצזיב על האיבר הראשון והאיטרטור `end` מצזיב על המקום לאחר האיבר האחרון.

סיכום קורס תכניות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותכנים באינטרנט

איטרטור צרי לספק את הפעולות הבאות:

השוואה בין שני איטרטורים, האם מצביעים לאותו איבר:

התichсот לערך של האיבר שהאיטרטור מצביע עליו:

`(*iter).member` בזקן iter->member

קידום האיטרטור כך שיצביע לאיבר הבא:

משמעות הדבר היא שבמידה ונתכנת מיל כל קלשחו ונרצה להוסיף למיל שלנו איטרטור שיבצע מעבר סידרתי על המיל שלנו נהיה חייבים לספק את הפעולות הנ"ל.

לכל פמיכלים המוגדרים בספריה הסטנדרטית יש איטרטורים . הוגדרות בספריה:

```
vector<int>::iterator it; // it can read and write
string::iterator it2;     // it2 can read and write
vector<int>::const_iterator it3; // can read but not write
string::const_iterator it4;     // can read but not write
// The type returned by begin and end depends on whether the
// object is const
auto it1 = v.begin();
// To ask for the const_iterator type:
auto it3 = v.cbegin(); // it3 has type const iterator
```

דוגמיה לחיפוש ביןארי עם איטרטורים (אריתמטיקה של איטרטורים):

```
vector<string> text = {"abc", "def", ...};  
auto beg = text.begin(), end = text.end();  
auto mid = text.begin() + (end - beg) / 2;  
while (mid != end && *mid != sought) {  
    if (sought < *mid)  
        end = mid;  
    else  
        beg = mid + 1;  
    mid = beg + (end - beg) / 2;  
} // mid will be equal to end or *mid will equal sought
```


סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותכנים באינטרנט

סוגי המיכלים

- string
 - מיכל המכיל תוים בלבד.
 - גישה אקראית מהירה, הוספה ומחיקה מהירה בסוף המחרוזת.
- Vactor
 - מערך בגודל משתנה.
 - גישה אקראית מהירה, הוספה ומחיקה מהירה בסוף הווקטור.
- Deque
 - תור עם שני קצאות.
 - גישה אקראית מהירה, הוספה ומחיקה מהירה בתחילת ובfine התור.
- List
 - רישימה מקושרת כפולה.
 - גישה סדרתית בלבד, הוספה ומחיקה מהירה בכל מקום בראשימה.
- Map
 - אוסף של זוגות מפתח-ערך.
 - חיפוש מהיר של ערך לפי מפתח.
- Set
 - אוסף של מפתחות.
 - חיפוש מהיר האם המפתח נמצא באוסף.

Push_front

למייל list ולמייל deque אפשר להוסיף בתחילת איבר גם לתחילת הרשימה עם push_front:

```
list<int> ilist;
for (size_t ix = 0; ix != 4; ++ix)
    ilist.push_front(ix);
```

insert

הכנסת איבר או איברים בכל מקום במיכל. הפרמטר הראשון הוא איטרטור שמצויב על המקום שלפניו יוכנסו האיברים:

```
list<string> slist;
// equivalent to calling slist.push_front("Hello!")
slist.insert(slist.begin(), "Hello ");
slist.insert(slist.end(), "world!"); // {"Hello", "world!"}
// insert the last two elements of v at the beginning of slist
slist.insert(slist.begin(), v.end() - 2, v.end());

vector<string> svec;
svec.insert(svec.begin(), "Hello!");
// No push_front on vector or string
// Can insert anywhere in a vector or string
// However, doing so can be an expensive operation
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

emplace

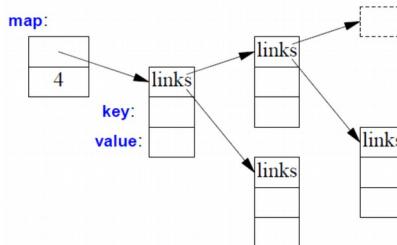
בניית אלמנט באמצעות בנאי והכנסתו למיכל.

```
// construct a Sales_data object at the end of c
// uses the three-argument Sales_data constructor
c.emplace_back("978-0590353403", 25, 15.99);
// equivalent to creating a temporary Sales_data object
// and passing it to push_back
c.push_back(Sales_data("978-0590353403", 25, 15.99));
// in front of iter
c.emplace(iter, "999-999999999", 25, 15.99);
// The arguments to emplace must match a constructor
```

map

חיפוש בראשימה הוא לא יעיל, פועל בזמן לינארי (N)ו.

מפה ממומשת באמצעות עצ חיפוש מארון, מכאן שהחיפוש במפה הוא יותר יעיל: ($\log(N)$)ו.

דוגמה לשימוש במפה:

```
map<string,int> phone_book {
    {"David Hume", 123456},
    {"Karl Popper", 234567},
    {"Bertrand Arthur William Russell", 345678}
};
int get_number(const string& s)
{
    return phone_book[s];
}
// When indexed by a key, a map returns the value
// If a key isn't found, it is entered into the map with a
// default value
// To avoid entering invalid numbers into our phone book,
// we could use find() instead of []:
phone_book.find(s)
```

set

```
map<string, size_t> word_count;
set<string> exclude = {"the", "and", "or", "an", "a"};
string word;
while (cin >> word)
// count only words that are not in exclude
    if (exclude.find(word) == exclude.end())
        ++word_count[word];
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

נושא 3 – אלגוריתמים

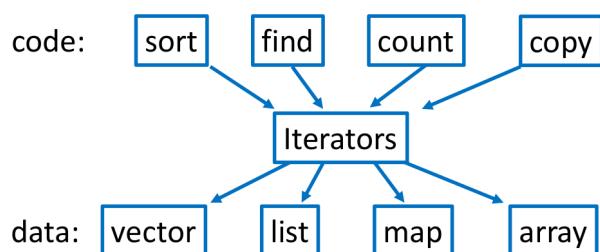
נושאים

- אלגוריתמים.
- פרדייקט.
- אובייקט פונקציה.
- ביטוי למבדה.

אלגוריתמים

בספריה התקנית של `+ C` יש 105 אלגוריתמים, נכון לשנת 2017. אנחנו צריכים להכיר את כולם. למה? – כי האלגוריתמים פותרים בעיות מאד נפוצות בתיכנות. אם לא נכיר את כולם, אנחנו עלולים לנסתות למשם אותם בעצמנו תוך כדי פרויקט אחר. אז, אנחנו נראה נמשם אותם בחיפזון, בלי בדיקות, במצבה לא יעילה ועם באגים. בנוסף, האלגוריתמים נכנסו לתקן של השפה, ולכן מתכוונים בכל העולם משתמשים בהם וمبינים אותם, ומצפים שגם מתכנתים חדשים יכירו אותם וישתמשו באותו שפה.

המיכלים מגדרים מספר מצומצם של פעולות על המיכל. ישנו פועלות נוספות שנרצה לעשות "חיפוש איבר, החלפת איבר, סידור מחדש של האיברים".
כדי שלא נצטרך להגדיר את כל הפעולות עבור כל המיכלים, הספריה הסטנדרטית (STL) הגדרה אלגוריתמים שכולים לפעול על המיכלים השונים.
המיכל מספק איטרטור, האלגוריתם קורא וכותב אל המיכל באמצעות האיטרטור.

Find

האלגוריתם עובר על המיכל בתחום של שני איטרטורים, מוצא ערך בטוח מסויים. מחזר איטרטור לרכיב הראשון בטוחה [first, last) השווה לערך שchipשנו. אם לא נמצא אלמנט זהה, הפונקציה מחזירה את last).

```
// look through string elements in a list
string val = "a value";
auto result = find(1st.cbegin(), 1st.cend(), val);
מצביעים פועלים כמו איטרטורים, אך אפשר לחפש גם במרחב:
int ia[] = {27, 210, 12, 47, 109};
int val = 83;
int* result = find(ia, &ia[5], val);
// int* result = find(begin(ia), end(ia), val);
אפשר לחפש בחלק מהמרחב:
// search from ia[1] up to but not including ia[4]
auto result = find(ia + 1, ia + 4, val);
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחים ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותוכנים באינטרנט

נשים לב כי ניתן להפעיל את האלגוריתמים על מערך רגיל, הספרייה הסטנדרטית מספקת למקרים אלוי באמצעות הפונקציות `begin()` ו `end()` איטרטורים לתחילת ובסוף המערך.

Accumulate

`accumulate` מסכם את האיברים שבמיכל. עבר על המיכל בתחום של שני איטרטורים, ומוסיף אותם לפרמטר השלישי. הפרמטר השלישי קבוע אליו פועלות חיבור תבצע, כלומר אם הוא `int` יבוצע חיבור על אינטגרים וצדומה.

```
// sum the elements in vec starting the summation with 0
int sum = accumulate(vec.cbegin(), vec.cend(), 0);
הפעולה + מוגדרת עבור string שכן אפשר לחבר מחרוזות:
string sum = accumulate(v.cbegin(), v.cend(), string(""));
שגיאה, הפעולה + לא מוגדרת עבור *char*:
// error: no + on const char*
string sum = accumulate(v.cbegin(), v.cend());
באלגוריתמים כמו find ו-accumulate שרק קוראים את איברי המיכל, עדיף
להשתמש ב- cbegin ו- cend.
```

Equal

בודק האם שני מיכלים הם שווים ומהזיר אמת או שקר בהתאם. האלגוריתם מקבל שני איטרטורים עבר המיכל הראשון ואחד עבור המיכל השני (ישנה הנחה שהגודל זהה):

```
// roster2 should have at least as many elements as roster1
equal(roster1.cbegin(), roster1.cend(), roster2.cbegin());
דוגמה:
list<string> roster1 = {"a", "an", "the"};
vector<const char*> roster2 = {"a", "an", "the"};
האלגוריתם מניח שהמיכל השני גדול לפחות כמו הראשון.
```

ניתן להשוות בין מיכלים שונים, ואפילו בין מיכלים שיש להם איברים שונים, במידה וניתן להשתמש באופרטור `=`.

copy

מעתיק איברים ממכל למכל. האלגוריתם מקבל שני איטרטורים עבר המיכל הראשון ואחד עבור המיכל השני.

```
// use copy to copy one built-in array to another
int a1[] = {0,1,2,3,4,5,6,7,8,9};
int a2[sizeof(a1)/sizeof(*a1)]; // a2 has same size as a1
// ret points just past the last element copied into a2
auto ret = copy(begin(a1), end(a1), a2);
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

Sort, unique

sort ממיין את איברי המילן לפי האופרטור < (באופן דיפולטיבי).

Unique מסדר את המילן כך שבתחילת המילן לא יופיעו איברים כפויים. האלגוריתמים מקבלים שני איטרטורים:

```
void elimDups(vector<string> &words) {
    // sort words alphabetically so we can find the duplicates
    sort(words.begin(), words.end());
    // unique reorders the input so that each word appears once
    // in the front portion of the range
    // and returns an iterator one past the unique range
    auto end_unique = unique(words.begin(), words.end());
    // erase uses a vector operation to remove the non-unique
    words.erase(end_unique, words.end());
}
```

על מנת ש unique יעבד כמו שצריך, צריך למיין תחילת המילן.

Unique מחזיר איטרטור לאיבר שאחרי האיברים הייחודיים.

the quick red fox jumps over the slow red turtle

```
sort(words.begin(), words.end());
```

fox jumps over quick red red slow the the turtle

```
auto end_unique = unique(words.begin(), words.end());
```

fox jumps over quick red slow the turtle ??? ???

↑
end_unique
(one past the last unique element)

```
words.erase(end_unique, words.end());
```

fox jumps over quick red slow the turtle

Replace, replace_copy

replace מחליף ערך מסוים במילן בערך אחר.

replace_copy מחליף ערך מסוים בערך אחר ומעתיק למילן אחר.

```
// replace any element with the value 0 with 42
replace(lst.begin(), lst.end(), 0, 42);
```

```
// leave the original sequence unchanged
```

```
// a third iterator is a destination to write the sequence
```

```
replace_copy(lst.cbegin(), lst.cend(), vec.begin(), 0, 42);
```

צריך לוודא שבמילן האخر יש מספיק מקום.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

Insert iterators

אם אין מספיק איברים במיכל שאלוי רוצים להעתיק או שהמיכל ריק, אפשר להשתמש ב insert iterators – איטרטורים המכניםים איברים למיכלים ומעתיקים לתוכם.

.push_back: יוצר אובייקט שמתנהג כמו איטרטור ומשתמש ב .push_back .push_front: יוצר אובייקט שמתנהג כמו איטרטור ומשתמש ב .push_front .insert: יוצר איטרטור שמשתמש ב .insert .Inserter

נניח שהגדכנו **Insert Iterator** בשם `iter`, `t` הוא איבר שהוא רוצים להוסיף:

```
iter = t
// calls c.push_back(t), c.push_front(t)
// or c.insert(t,p) where p is the iterator given to insert

*iter, ++iter
// Each operator returns iter, they do nothing
```

back_inserter

מוסיף איברים למיכל ומעתיק לתוכם

```
vector<int> vec; // empty vector
auto back_it = back_inserter(vec);
// assigning through back_it adds elements to vec
*back_it = 42; // vec now has one element with value 42
```

בדוגמה הקודמת:

```
vector<int> vec; // empty vector
// use back_inserter to grow destination as needed
replace_copy(ilst.cbegin(), ilst.cend(),
            back_inserter(ivec), 0, 42);
```

transform

הפעלת פעולה מסוימת על איברי מיכל. מימוש:

```
template<typename In, typename Out, typename Op>
Out transform(In first, In last, Out res, Op op)
{
    while (first!=last)
        *res++ = op(*first++);
    return res;
}
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

העברת פונקציה לאלגוריתמים

הרבה אלגוריתמים משווים בין איברים, ולצורך זה הם משתמשים באופרטורים `<`, `=`, `==`. לעיתים נדרש להגדיר בעצמו מה קטן ומה שווה. לאלגוריתמים יש גרסאות שמקבלות פונקציה שמחילה את האופרטורים `<`, `=`, `==`.
 דוגמה, מין לפि גודל מילה:

```
// comparison function to be used to sort by word length
bool isShorter(const string &s1, const string &s2)
{
    return s1.size() < s2.size();
}
// sort on word length, shortest to longest
sort(words.begin(), words.end(), isShorter);
```

אובייקט פונקציה – העממת אופרטור()

מחלוקת שמעמיסה את אופרטור הקריאה לפונקציה, מאפשרת להשתמש באובייקטים של אותה פעולה כailו הם פונקציה.

דוגמה, אובייקט פונקציה שמחזיר את הערך המוחלט של מספר:

```
struct absInt {
    int operator()(int val) const {
        return val < 0 ? -val : val;
    }
};

int i = -42;
absInt absObj;           // object has a function-call operator
int ui = absObj(i);     // passes i to absObj.operator()

// Greater_than is a function object holding the value (42)
// to be compared against:
struct Greater_than {
    int val;
    Greater_than(int v) : val{v} { }
    bool operator()(const pair<string,int>& r)
        { return r.second>val; }
};
auto p = find_if(m.begin(),m.end(),Greater_than{42});
```

העברת ביטוי למבדה לאלגוריתמים

כשמעבירים פונקציה לאלגוריתמים, צריך להגיד אותה בנפרד. מבדח זאת, הפונקציה לא יכולה לקבל יותר אחד או שני פרמטרים שהאלגוריתם מעביר לה.
 ביטוי למבדה הוא פונקציה ללא שם שאפשר להגיד הקריאה לאלגוריתם. לביטוי למבדה יש את הצורה הבאה:

[capture list] (parameter list) { function body }

ביטוי למבדה ממומש באמצעות אובייקט פונקציה.

דוגמה, הדפסת איברי מיל עם `for_each` באמצעות ביטוי למבדה:

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותוכנים באינטרנט

```
// print words, each one followed by a space
for_each(words.begin(), words.end(),
    [] (const string &s) {cout << s << " "; });
cout << endl;
```

ביטוי למבداה יכול להתמשב במשתנים חיצוניים בגין הפקציה שהיא מוגדר אם ורק אם הם מועברים ב list .capture

דוגמה, מציאת האיבר הראשון בגודל מערך מסוים עם :find_if

```
// get an iterator to the first element
// whose size() is >= sz
int sz = 10;
auto wc = find_if(words.begin(), words.end(),
    [sz] (const string &a){ return a.size() >= sz; });
```

דוגמה, ספירת האיברים שקטנים מערך מסוים עם :count_if

```
// count number of values less than x
int x = 50;
int c = count_if(vec.begin(), vec.end(),
    [x] (int a){ return a < x; });
```

Capture by reference מאפשר לביטוי למבדה לשנות ערכים הנמצאים מחוץ לביטוי.

דוגמה, חשב את סכום האיברים ושמור אותו במשתנה שהוגדר מחוץ למבדה:

```
int sum = 0;
for_each(vec.begin(), vec.end(),
    [&sum] (int x) { sum += x; });
```

דוגמה, הדפסת איברי המיל בamusot ביטוי למבדה:

```
// Print words to os separated by c:
void print_words(vector<string> &words,
    ostream &os = cout, char c = ' ')
{
    for_each(words.begin(), words.end(),
        [&os, c] (const string &s) { os << s << c; });
} // the only way to capture os is by reference
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

האפשרויות של capture list

[]	Empty capture list. The lambda may not use variables from the enclosing function. A lambda may use local variables only if it captures them.
[names]	names is a comma-separated list of names local to the enclosing function. By default, variables in the capture list are copied. A name preceded by & is captured by reference.
[&]	Implicit by reference capture list. Entities from the enclosing function used in the lambda body are used by reference.
[=]	Implicit by value capture list. Entities from the enclosing function used in the lambda body are copied into the lambda body.
[&, identifier_list]	identifier_list is a comma-separated list of zero or more variables from the enclosing function. These variables are captured by value; any implicitly captured variables are captured by reference. The names in identifier_list must not be preceded by an &.
[=, reference_list]	Variables included in the reference_list are captured by reference; any implicitly captured variables are captured by value. The names in reference_list may not include this and must be preceded by an &.

סיכום אלגוריתם

`p=find(b,e,x)` p is the first p in [b:e) so that *p==x
`p=find_if(b,e,f)` p is the first p in [b:e) so that f(*p)==true
`n=count(b,e,x)` n is the number of elements *q in [b:e) so that *q==x
`n=count_if(b,e,f)` n is the number of elements *q in [b:e) so that f(*q)
`replace(b,e,v,v2)` Replace elements *q in [b:e) so that *q==v by v2
`replace_if(b,e,f,v2)` Replace elements *q in [b:e) so that f(*q) by v2
`p=copy(b,e,out)` Copy [b:e) to [out:p)
`p=copy_if(b,e,out,f)` Copy elements *q from [b:e) so that f(*q) to [out:p)
`p=unique(b,e)` Copy [b:e) to [b:p); discard adjacent duplicates
`accumulate(b,e,init)` Sum elements of [b:e) to init

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

נושא 3 – קלט ופלט

קריאה וכתיבה של קבצים

```
// construct an input stream and open the given file
ifstream in(ifile);
// output stream that is not associated with any file
ofstream out;
out.open(ifile + ".copy"); // mode implicitly trunc
// close out stream so we can use it for another file
out.close();
out.open("precious", ofstream::app); // mode is app
out.close();
```

קליטה ועיבוד של מספר קבצים

```
int main(int argc, char *argv[]) {
    for (auto p = argv + 1; p != argv + argc; ++p) {
        ifstream input(*p); // create input and open the file
        if (input) { // if file open is ok,
            process(input); // "process" this file
        } else cerr << "couldn't open: " + string(*p);
    }
}
// Because input is local to the while,
// it is created and destroyed on each iteration
// When an fstream object goes out of scope,
// the file is automatically closed
```

```
argv[0] = "prog";
argv[1] = "file1";
argv[2] = "file2";
argv[3] = "file3";
argv[4] = 0;
```

Manipulators

```
// decimal octal or hexadecimal
cout << showbase; // hexadecimal: 0x, octal: leading 0
cout << "default: " << 20 << " " << 1024 << endl; // default: 20 1024
cout << "in octal: " << oct << 20 << " " << 1024 << endl; // in octal: 024 02000
cout << "in hex: " << hex << 20 << " " << 1024 << endl; // in hex: 0x14 0x400
cout << "in decimal: " << dec << 20 << " " << 1024 << endl; // in decimal: 20 1024
cout << noshowbase;

// Manipulators leave the format state changed
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

```
// precision, cout.precision reports the current precision
cout << "Precision: " << cout.precision() << ", Value: " << sqrt(2.0) << endl;
cout << setprecision(3) << "Precision: " << cout.precision() << ", Value: " << sqrt(2.0) <<
endl;
//Precision: 6, Value: 1.41421
//Precision: 3, Value: 1.41

// boolalpha
cout << true << " " << false << boolalpha << " " << true << " " << false << endl;
//1 0 true false
// setw: minimum width, left: left-justiy, right: right-justify
```

```
istringstream
```

```
struct PersonInfo {
    string name;
    vector<string> phones;
};
vector<PersonInfo> getData(istream &is) {
    string line, word;
    vector<PersonInfo> people;
    while (getline(is, line)) {
        istringstream record(line);
        PersonInfo info;
        record >> info.name;
        while (record >> word)
            info.phones.push_back(word);
        people.push_back(info);
    }
    return people;
}
```

input file

```
morgan 2015552368 8625550123
drew 9735550130
lee 6095550132 2015550175 8005550000
```

people
name
phones
name
phones
name
phones

```
ostringstream
```

```
ostream& process(ostream &os, vector<PersonInfo> people) {
    for (const auto &entry : people) {
        ostringstream formatted, badNums;
        for (const auto &nums : entry.phones) {
            if (!valid(nums)) {
                badNums << " " << nums;
            } else
                formatted << " " << format(nums);
        }
        if (badNums.str().empty())
            os << entry.name << " " << formatted.str() << endl;
        else
            cerr << "input error: " << entry.name
            << " invalid number(s) " << badNums.str() << endl;
    }
    return os;
}
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

istream_iterator

```
istream_iterator<T> in(is);    in reads values of type T from input stream is.  
istream_iterator<T> end;        Off-the-end iterator for an istream_iterator that  
                                reads values of type T.  
  
vector<int> vec;  
istream_iterator<int> in_iter(cin); // read ints from cin  
istream_iterator<int> eof_iter;    // end iterator  
while (in_iter != eof_iter)       // while there's input  
    vec.push_back(*in_iter++);
```

we can rewrite this program as:

```
istream_iterator<int> in_iter(cin), eof;  
// construct vec from an iterator range  
vector<int> vec(in_iter, eof);
```

שימוש ב Algorithms עם istream_iterator

נניח ונרצה לכתוב תוכנית שקוראת מספרים מהמשטח וסכוםת אותם, ניתן לעשות זאת כך:

```
istream_iterator<int> in(cin), eof;  
cout << accumulate(in, eof, 0) << endl;
```

הדפסת מספר הערכים חזגים בקובץ "myfile"

```
istream f("myfile");  
istream_iterator<int> in(f), eof;  
cout << count_if(in, eof, [](int n) { return n % 2 == 0; });
```

ostream_iterator

```
ostream_iterator<T> out(os);    out writes values of type T to output stream os.  
ostream_iterator<T> out(os, d);  out writes values of type T followed by d to  
                                output stream os. d points to a null-terminated  
                                character array.
```

We can use an ostream_iterator to write a sequence of values.

We may provide a string to print following each element.

```
ostream_iterator<int> out_iter(cout, " ");  
for (auto e : vec)  
    *out_iter++ = e;  
// out_iter = e; // equivalent
```

Or:

```
copy(vec.begin(), vec.end(), out_iter);
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

```
#include <iostream>
using namespace std;

class Complex
{
private:
    int real, imag;
public:
    Complex(int r = 0, int i = 0)
    {   real = r;   imag = i; }
    friend ostream & operator << (ostream &out, const Complex &c);
    friend istream & operator >> (istream &in, Complex &c);
};

ostream & operator << (ostream &out, const Complex &c)
{
    out << c.real;
    out << "+i" << c.imag << endl;
    return out;
}

istream & operator >> (istream &in, Complex &c)
{
    cout << "Enter Real Part ";
    in >> c.real;
    cout << "Enter Imaginary Part ";
    in >> c.imag;
    return in;
}

int main()
{
    Complex c1;
    cin >> c1;
    cout << "The complex object is ";
    cout << c1;
    return 0;
}
```

Output:

```
Enter Real Part 10
Enter Imaginary Part 20
The complex object is 10+i20
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

mbased על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותוכנים באינטרנט

נושא 4 – בניית מחלקה

מחלקה

- מחלקה היא הרחבה של struct בשפת C.
- המחלקה מאפשרת להגדיר משתני מחלקה (Data members).
- בנוסף, היא מאפשרת להגדיר גם פונקציות חברות (Member functions).
- מחלקה מאפשרת:
- הפעלת נתונים (Data Abstractions): התעלמות מפרטיו המימוש של העצם והתרכחות במאפיינים שלו.
- כיבוס (Encapsulation): הסתרת פרטי המימוש מהמשתמש.
- ניתן לקבוע הרשות גישה לחבריו המחלקה:
- חברי מחלקה המוגדרים private נגשים רק לפונקציות חברות במחלקה.
- חברי מחלקה המוגדרים כ public נגשים גם לשאר פונקציות התוכנית.

בנייה מחלקה

בשפת C++ יש עקרון חשוב:

- כל עצם חייב לעبور תהליך של **בנייה** (construction) ברגע שהוא נוצר. הבניה מתבצעת ע"י בניאי.
- כל עצם חייב לעبور תהליך של **פרק** (destruction) ברגע שהוא מפסיק לתקיים. הפרוק מתבצע ע"י מפרק.

בנייה – constructors

בנייה הוא שיטה בשם שם המחלקה, וכן לה ערך- חוזה. כמו כל שיטה אחרת, ניתן למשתמש בה בקובץ הכותרת או בקובץ המימוש. כמו כל פונקציה, גם בניאי אפשר להעמעיס. למשל, אפשר להגיד כמה בניאים עם פרמטרים שונים, והקומפיאיר יקרה לבניאי הנכון לפי השימוש. איך קוראים לבניאי ? תלו:

- אם זה בניאי עם פרמטרים, פשוט שמים את הפרמטרים אחרי שם העצם, למשל Point; Point(10,20);
- אם זה בניאי בלי פרמטרים, לא שמים שם דבר אחרי שם העצם, למשל Point(); (לא לשים סוגרים ריקים – זה יגרום לשגיאת קימפואל כי הקומפיאיר עלול לחשב שאתם מנסים להגיד פונקציה).

בנייה ללא פרמטרים

יש כמה סוגי בניאים שיש להם תפקיד מיוחד ב- C++. אחד מהם הוא בניאי **ללא פרמטרים** (parameterless constructor). אם (ורק אם) לא מגדירים בניאי למחלקה – הקומפיאיר אוטומטית יוצר עבורה בניאי זהה. הוא נקרא Point default constructor. בהתאם לגישה של C++ "לא השתמשת – לא שילמת", בניאי ברירת-מחдел של מחלקה פשוטה לא עושה כלום – הוא לא מתחל את הדיבור. לכן, הערכים לא מוגדרים – יתכן שיהיו שם ערכים מוזרים שבמקרה היו בזיכרון באותו זמן.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

mboses על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותכנים באינטרנט

מפרקים – destructors

אנחנו הגיעו עכשווי לאחד ההבדלים העיקריים בין `+ C` לJAVA. כזכור, ב-`- + C` ניהול הזיכרון הוא באחריות המתכנת. בפרט, אם אנחנו יוצרים משתנים חדשים על הערימה, אנחנו ח'יבים לוודא שהם משוחררים כשהאנחנו כבר לא צריכים אותם יותר. לשם כך, בכל מחלוקת שמקצת זיכרון (או מבצעת פעולות אחרות הדורשות משאבי מערכת), ח'יבים לשים מפרק – destructor.

מפרק הוא שיטה בלי ערך מוחזר, ששמה מתחילה בגל (טילדה) ואחריו שם המחלוקת. המתכנת אף-פעם לא צריך לקרוא למפרק באופן ידני. זהה האחוריות של הקומפיאר להכניס קרייה למפרק ברגע שהעצמם מפסיק להתקיים. מתי זה קורה?

- אם העצם נוצר על המחסנית – העצם מפסיק להתקיים כשהוא יוצא מה-`scope` (יצאים מהblkוק מסווגים מסוימים המכיל את העצם).
- אם העצם נוצר על הערימה בעזרת `new` – העצם מפסיק להתקיים כמשמעותם אותו בעזרת `.delete`.

מה קורה כשהשוכחים לשם מפרק? המשאבם לא ישחררו, וכתוצאה לכך תהיה דליפת זיכרון.

האופרטורים `new`, `delete`

האופרטור `new` מבצע, כמובן, כברירת מחדל, את הדברים הבאים:

- הקצת זיכרון עבור עצם חדש מהמחלוקת.
- קרייה לבניית המתאים של המחלוקת (בהתאם לפרמטרים שהועברו).

האופרטור `delete` מבצע, כמובן, כברירת מחדל, את הדברים הבאים:

- קרייה למפרק של המחלוקת (יש רק אחד – אין פרמטרים).
- שייחזור הזיכרון שהוקצתה עבור העצם.

האופרטור `[] new` מבצע, כמובן, כברירת מחדל, את הדברים הבאים:

- הקצת זיכרון עבור מערך של עצמים מהמחלוקת.
- קרייה לבניית ברירת-המחליל של כל אחד מהמעדים במערך.

האופרטור `[] delete` מבצע, כמובן, כברירת מחדל, את הדברים הבאים:

- קרייה למפרק של כל אחד מהמעדים במערך.
- שייחזור הזיכרון שהוקצתה עבור המערך.

כשמאთחלים מערך ע"י `new []`, ח'יבים לשחרר אותו ע"י `[] delete`. כאן הקומפיאר לא יכול אתכם משגיאה – אם תשתמשו ב-`delete` במקום `[]`, הקוד יתקפא, אבל הקומפיאר יקרא רק למפרק אחד (של האיבר הראשון במערך). כתוצאה לכך לכם דליפת זיכרון, או אפילו שגיאת ריצה.

הרכבה composition

על עצם ב-`- + C` יכולם להיות שדות שהם עצם עצמאיים.

דוגמה קלאסית: מחלוקת Line שיש לה שני שדות מסוג Point גם בJAVA זה אפשרי, אבל יש הבדל – ב-`- + C` העצים מסוג "נקודה" פשוט מוחחים אחד ליד השני בעצם מסוג "קו", בעוד שבJAVA העץ מסוג "קו" מכיל רק מצביעים לעצים מסוג "נקודה". לכן ב-`- + C` כשיצורם עצם מסוג "קו", עוד לפני שמאתחלים אותו, כבר יש בו "נקודות". בעוד שבJAVA הנקודות עדין לא קיימות – יש רק מצביע המאותחל ל-`Line`.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותוכנים באינטרנט

למה זה משנה ?

- בלי מצביעים, התוכנה תופסת פחות זיכרון ודורשת פחות זמן כשניגשים למשתנים.
- ככל המבנה נמצא באותו מקום בזיכרון, ניהול הזיכרון מהיר יותר. בפרט, שימושם כמשתמשים בזיכרון מטמון (cache), זה מאד יעיל שכן המבנה נטען בבת-אחת לאותו בלוק בזיכרון.

מה קורה כשהעצמים המוכלים יש בנאים ומפרקים משל עצמם ?

הקומפילר קורא להם לפי סדר פשוט והגיוני – כמו למשל בבנייה ופירוק של מכונית:

- במבנה הולכים מהתן אל הגadol – קודם-כל יוצרים את כל הרכיבים (במקרה שלנו: שתי נקודות), ואז יוצרים את העצם הגדל (במקרה שלנו: קו).
- בפירוק הולכים מהגודל אל הקטן – קודם-כל מפרקים את העצם הגדל (קו) ואז מפרקים את כל הרכיבים (שתי נקודות).

רשימת איתחול – initialization list

כשהקומפילר בונה את הרכיבים, הוא משתמש במבנה ברירת המחדל שלהם (default constructor)

- בנאי בלי פרמטרים – אם יש להם.

בנאי ברירת מחדל של מחלוקת פשוטה (בלי רכיבים) – לא עושה כלום.

בנאי ברירת מחדל של מחלוקת מורכבת – קורא לבנאי ברירת המחדל של הרכיבים.

אם לרכיבים אין בנאי ברירת מחדל – אז כברית מחדל, תהיה שגיאת קומPILEZA.

מה עושים אם רוצים לקורא לבנאי אחר במקום בנאי ברירת-הchandle ?

משתמשים ברשימה איתחול. יש לשים את הרשימה אחורי הכוורת של הבנאי אבל לפני הסוגרים המסולסים של קוד הבנאי.

שימוש ברשימה איתחול הוא מהיר יותר ובוטוח יותר מאשר מאיתחול השדות בתוך הבנאי. מדוע ?

- מהיר יותר – כי הוא חוסף את האיתחול ע"י בנאי ברירת-הchandle.
 - בטוח יותר – כי הוא מבטיח שבתוון הבנאי, כל הרכיבים כבר בנויים עם הפרמטרים הנכונים.
- רשימת איתחול לא משפיעה על סדר האיתחול של הרכיבים! סדר האיתחול של הרכיבים הוא תמיד לפי הסדר שבו הם מוגדרים במחלוקת.

דוגמה למימוש של מחלוקת: Vector

- וקטור הוא אחד מהמיכלים הנמצאים בספריה הסטנדרטית והשימושי ביותר.
- וקטור בדומה למערך המבנה בשפה מכיל סדרה של נתונים מסוים סוג, אך יש לו תכונות נוספות, אפשר להגדילו, להעתיקו, לדעת את גודלו.

```
class Vector {  
    int sz;           // the size  
    double* elem; // a pointer to the elements  
public:  
    using size_type = unsigned long;  
    Vector(): sz{0}, elem{nullptr} {} //default constructor  
    Vector(int s) // constructor with element count  
        :sz{s}, elem{new double[s]} // initialize  
        { for (int i = 0; i<sz; ++i) elem[i] = 0.0; }  
    ~Vector() // destructor  
        { delete[] elem; }  
    int size() { return sz; };  
    Vector v1; // use default constructor, not Vector v1();  
    Vector v2(10); // create a vector with 10 elements
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

nullptr

- אנו רוצים להבטיח כי המצביע תמיד מצביע על אובייקט, בנוסף שהוא מצביע על מקום תקין בזיכרון.
- כאשר אין לנו אובייקט, נתחל את המצביע על ידי nullptr.
- פעם היה נהוג להשתמש ב 0 או NULL, אבל לשימוש זה יש חסרונות:

```
void func(int n);
void func(char *s);
func(NULL); // which function is called? (int)
```

במקרה זה הפונקציה הראשונה תיקרא, לטענו זה למעשה מצביע לכתובת 0 שכן הקומpileר יחשב שהבחירה הכי טובה היא הפונקציה הראשונה, בעוד שהמתכנת כנראה התכוון לשניה.

- שימוש בnullptr מונע למעשה בלבול בין integers an pointers

```
func( nullptr ); // func(char *s) is called
```

```
double* pd = nullptr;
int x = nullptr; // error: nullptr is a pointer
```

בנייה ברירת מחדל (= default)

- אם המחלקה שלנו לא מדירה במפורש בנסיבות כלשהם, הקומpileר יעשה זאת בשבילנו.
- בנייה ברירת המחדל מתחילה את שדות המחלקה.
- אובייקטים מורכבים (מערכות ופינטרים) מאותחלים עם ערך לא מוגדר.
- אנחנו יכולים לבקש מהקומpileר ליצור עבורנו את בנייה ברירת המחדל על ידי:

```
class Vector {
    Vector() = default;
```

בנייה שמאכע המרה

בנייה מקבל ארגומנט אחד מגדר המרה מהסוג שלו למחלקה שלו, לדוגמה:

```
class complex {
    complex(double,double);
    complex(double); // defines double-to-complex
                     // conversion
    // . .
};

complex z = complex{1.2,3.4};
z = 5.6;           // OK, converts 5.6 to
                  // complex(5.6,0)
                  // and assigns to z
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

explicit

הבעה היא שההמורות הללו יכולות לגרום לתוצאות בלתי צפויות, ניתן למנוע זאת על ידי הגדרת בניין שהוגדר כ explicit (מופרש) מספק את האופציה לבנות אובייקט בדרך הרגילה בלבד ללא implicit (מרמז), כלומר לא ביצוע המרות מרומות.

```
class Vector {  
    explicit Vector(int);  
    Vector v(10); // OK, explicit  
    v = 40; // error, no int-to-vector conversion
```

AIR לאותל וקטור

1. Initialize to default and then assign:

```
Vector v1(2); // error prone:  
v1[0] = 1.2; v1[1] = 2.4; v1[2] = 7.8; //
```
2. Use push_back:

```
Vector v2; // tedious  
v2.push_back(1.2); v2.push_back(2.4); v2.push_back(7.8);  
• push_back is useful for input:  
read(istream& is, Vector& v) {  
    for(double d; is >> d;) v.push_back(d)  
}
```
3. Best use {} delimited list of elements:

```
Vector v3 = {1.2, 7.89, 12.34}; // C++11
```

נרצה לאפשר גם בחלוקת שאנו יצלנו שימוש בראשית אתחול, לשם כך נדרש להגדיר בניין מתאים:

```
class Vector {  
    int sz; // the size  
    double* elem; // a pointer to the elements  
public:  
    Vector(initializer_list<double> lst) // constructor  
        :sz(lst.size()), elem(new double[sz])  
    { copy( lst.begin(), lst.end(), elem); }  
    // copy using standard library algorithm  
};  
Vector v1(3); // three elements  
vector v2{3}; // one element  
vector v3 = {3}; // one element
```

בניין העתקה (ברירת מחדל)

דיברנו על סוגים מיוחדים של בניינים. אחד מהם הוא בניין ללא פרמטרים. עוד בניין מיוחד הוא בניין מעתק. בניין מעתק לחלוקת זה הוא בניין המקבל פרמטר אחד בלבד, שהסוג שלו הוא T.&const

הקומpileר קורא לבניין זהה אוטומטית בכל פעם שצורך להעתיק עצם מהסוג זה לעצם חדש, למשל, כשמעבירים פרמטרים לפונקציות.

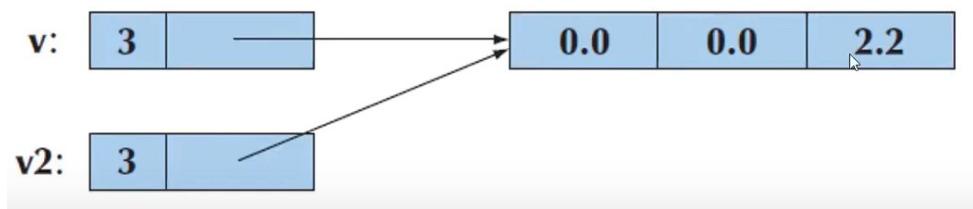
סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותוכנים באינטרנט

אם לא מגדירים בנאי מעתיק, ברירת המחדל היא לבצע העתקת סיביות (bitwise copy). זה בסדר כשמדוחבר במחולקות פשוטות (Point) אבל לא טוב כשמדוחבר במבנים מורכבים עם מצביעים. במקרה שבירית-המחדל לא מתאימה, אנחנו צריכים להגדיר בעצמנו בנאי מעתיק שיבצע "העתקה عمוקה".

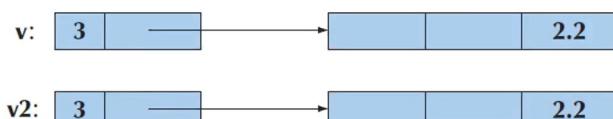
שאלה: מדוע הפעמטר ח"ב להיות מסוג `T &const` ולא פשוט מסוג `T`?
תשובה: כי כדי להעביר פרמטר מסוג `T`, הקומפיילר צריך לקרוא לבניי המעתיק, אבל אנחנו מגדירים את הבניי הזה עכשו!
אם אנחנו לא מגדירים בנאים הקומפיילר מגדיר עבורנו בנאי ברירת מחדל. בנאי ברירת המחדל מבצע העתקה רדודה (מבצע השמה פשוטה של השדות), יש לכך בעיות:
1. כל שינוי באחד מהוקטורים יוביל לשינוי גם בוקטור השני.
2. כאשר יוצאים מהסוכן נקרה, הם המצביעים לאוטו מקום בזיכרון, מה שבוביל לשחרור פעמיים של אותו מקום בזיכרון, שהוא שגיאה חמורה.

בנייה העתקה שמעתיק קרואו!

על מנת להימנע מהבעיות שהציגנו לעילו להגדיר את בניי העתקה בעצמנו.

```
class Vector {  
    int sz;  
    double* elem;  
public:  
    Vector(const Vector& rhs) ; // define copy  
constructor  
    :sz{rhs.sz}, elem{new double[rhs.sz]};  
    { copy(rhs.elem, rhs.elem+sz, elem); }
```


כך ניצור שני מערכיים שונים, ונמנע מהבעיות שהציגנו קודם לכן.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותוכנים באינטרנט

השנת העתקה

אופרטור השמה (=) מגדר איך להעתיק עצמים. חשוב במיוחד להגדיר אותו נכון כשהעצמים הם "עומקים" (כוללים הקצת זיכרון דינמית). בדרך כלל, במקרה זה נרצה להגדיר שלוש שיטות: בנאי מעתק (copy constructor), מפרק (destructor), ואופרטור השמה (assignment operator).

אם נשתמש בקוד הבא ללא הגדרת בנאי השמה:

Vector v(3);

מה שיקרה זה: תחילתה אנו יוצרים וקטור באורך 3, ושמם

v[2] = 2.2;

במיוקם האחרון את הערך 2.2, לאחר מכן אנו יוצרים וקטור

Vector v2(4);

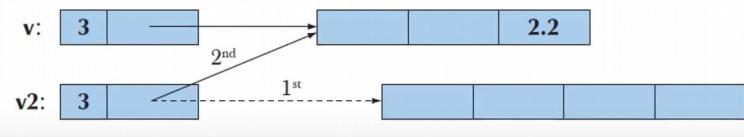
נוסף באורך 4, ומשתמשים בבנאי השמה.

v2 = v;

מה שיקרה זה שתתבצע השמה רדודה:

שני הווקטורים יצביעו לאותו מקום בזיכרון, יהיה לנו בעיה מכיוון

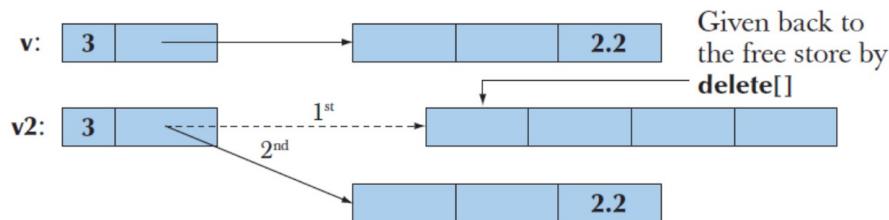
שנעביר את הערך לוקטור הראשון ולא נוכל לפרק אותו ביציאה מה SCOPE, כלומר, דליפת זיכרון, בנוסף כמו מוקודם שני הווקטורים יצביעו לאותו מקום בזיכרון ושינוי של אחד יוביל לשינוי השני.

פתרון, דרישת האופרטור =:

```
class Vector {  
    Vector& operator=(const Vector&) ; // copy assignment  
// . . .  
Vector& Vector::operator=(const Vector& rhs)  
{  
    double* p = new double[rhs.sz]; // allocate space  
    copy(rhs.elem, rhs.elem+rhs.sz, p); // copy elements  
    delete[] elem; // deallocate old space  
    elem = p; // reset elem  
    sz = rhs.sz;  
    return *this; // return a self-reference  
}
```

- נזכיר עותק של האלמנטים מהווקטור המקורי.
- נשחרר את האלמנטים המקוריים מוקטור היעד.
- אפשריים להציב ערך האלמנטים החדש.

- העתקה רדודה - מעתק את את הפונטער כך שני הפונטרים מצביעים בעת על אותו אובייקט.

סיכום קורס תכנות מתקדם

כתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותוכנים באינטרנט

- העתקה عمוקה – מעתיק את מה שהפונטן מצביע עליו כך שני הפונטרים יצביעו על אובייקטים שונים.

בנאי מעתיק לעומת אופרטור השמה

העתקה עצמים מתבצעת בארכעה מקרים:

1. כשמגדירים עצם חדש מתוך עצם קיים (למשל Complex a=b או (a)(b)).
2. כשמעברים פרמטר לפונקציה value.
3. כשמוחזרים ערך לפונקציה value.
4. בפועל השמה של עצם קיים לעצם קיים אחר (למשל Complex a; a=b).

במקרים 1, 2, 3 הקומפילר קורא לבנאי מעתיק. במקרה 4 הקומפילר קורא לאופרטור השמה.

מניעת העתקה (= delete)

אם אנחנו לא מגדירים לבנאים, אנחנו מקבל בחינם מהקומפילר את הבנאי המעתיק, ישנו מקרים בהם נרצה למנוע מאובייקט מסוים להיות מעתק. כמו למשל שימוש בתבנית העיצוב singleton. ניתן לעשות זאת באמצעות הוספה = delete על ה copy constructor באוף הבא:

```
struct NoCopy {  
    NoCopy() = default; // use the default constructor  
    NoCopy(const NoCopy&) = delete; // no copy  
    NoCopy &operator=(const NoCopy&) = delete; // no assignment  
    ~NoCopy() = default; // use the default destructor  
    // other members  
};
```

רפנסים לעומת פוינטרים

בשפת סи, נדרשנו לקבל כתובות של משתנה (למשל כדי לשЛОח לפונקציה שתוכל גם לשנות אותו), הגדרנו פוינטר למשנה, למשל:

```
int num; int* pnum = &num;
```

כדי להשתמש בפוינטר, צריך להקדים לו כוכבית, למשל:

```
(*pnum) = 5;
```

אם המשתנה הוא עצם או struct, צריך להשתמש בחץ, למשל:

```
Point location; Point* plocation = &location;
```

```
plocation->x = 5; // equivalent to (*plocation).x = 5;
```

בשפת C++ יש דרך נוספת לקבל כתובות של משתנה – להגדיר רפנס (reference):
int& rnum = num;

זה מאד דומה, רק שהפעם, אפשר לגשת למשנה בלי כוכבית, למשל:

```
rnum = 5;
```

ובלי חץ, למשל:

```
Point& rlocation = location; rlocation.x = 5;
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותוכנים באינטרנט

חוץ מצורת הגישה, ישנו שני הבדלים עיקריים בין פוינטර לRefPtrns:

- אפשר ליצור פוינטר בלי לאתחל אותו (או לאתחל ל-`ptr=null`), אבל כשיוצריםRefPtrns –
חייבים לאתחל אותו מיד למשתנה. זה אמרור לצמצם את הסיכוי לשגיאות –
כשיש לנוRefPtrns, אנחנו יכולים להיות בטוחים שיש שם עצם ממשי ולא null.
- אפשר לשנות פוינטר לאחר יצירתו, למשל להוסיף לו 1 (ואז הוא יצביע למקום אחר
בזיכרון). אבל אי אפשר לשנותRefPtrns לאחר יצירתו. גם זה אמרור לצמצם את הסיכוי
לשגיאות –RefPtrns תמיד מצביע לאותו מקום בזיכרון ולא יכול "לנדוד" למקומות לא רצויים.

lvalue and rvalue

- lvalue יכול להופיע מצד שמאל של אופרטור השמה.
 - זה אובייקט שניתן לשנות אותו.
- rvalue יכול להופיע מצד ימין של אופרטור השמה.
 - זהו ביטוי זמני שלא ניתן לשינוי.

לדוגמה:

```
y = x + 2; // y is an lvalue, x + 2 is an rvalue
z = 7;      // z is an lvalue, 7 is an rvalue
s = f(x);  // f(x) is an rvalue
x + 2 = y; // Error
7 = z;     // Error
f(x) = s; // Error
```

rvalue references

זה לא חוקי להגיד השמה של rvalueRefPtrns:

```
int i = 42;
int& r = i;          // OK
int& r = x + 3;    // Error
```

הקריאה הבאה לפונקציה היא לא חוקית:

```
int f(int& n) { return 10 * n; }
x = f(x + 2);
```

ב C++ הוסיפו את האפשרות לrvalueRefPtrns:

```
int&& r = x + 3; // OK: note the two ampersands
int&& rr = i;   // Error: cannot reference an lvalue
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

העמסת פונקציות עם - & &&

```
void ref(int& n) {
    cout << "reference: " << n << endl;
}
void ref(int&& n) {
    cout << "rvalue reference: " << n << endl;
}

int main() {
    int x = 10;
    ref(x);           // lvalue
    ref(x + 10);     // rvalue
    ref(30);          // rvalue
    ref(std::move(x)); // lvalue cast to rvalue
```

בנייה חזזה

```
Vector::Vector(Vector&& rhs)
:sz{rhs.sz}, elem{rhs.elem} // move rhs.elem to elem
{
    rhs.sz = 0;              // make rhs empty
    rhs.elem = nullptr;
}

vector fill(istream& is) {
    vector res;
    for (double x; is>>x; ) res.push_back(x);
    return res;
}
vector vec = fill(cin);
• Copying res out of fill() and into vec could be expensive,
the move constructor is implicitly used to implement the return
```

השנת חזזה

```
Vector& Vector::operator=(Vector&& rhs)
{
    delete[] elem;      // deallocate old space
    elem = rhs.elem;   // move rhs.elem to elem
    sz = rhs.sz;
    rhs.elem = nullptr; // make rhs the empty vector
    rhs.sz = 0;
    return *this;       // return a self-reference
}
• If the caller passes an rvalue, the compiler generates code that
invokes the move constructor or move assignment operator
• We thus avoid making a copy of the temporary
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותכנים באינטרנט

פעולות הנדרשות במחלקה שמשתמשת במשאים

- מחלקה צריכה מפרק כאשר היא משתמשת במשאים:
- כasher המחלקה מקצה משאים על הערמה. ככלומר משתמש בnew במפרק נוצר רשות לחרר משאים אלו ע"י delete.
- משאים שהמחלקה משתמשת בהם כמו: קבועים, טרידים וכו. צריכים להיסגר כראוי במפרק.
- אם למחלקה יש מפרק, סביר להניח שמודדים בה הונקציות הבאות:

```
X() ;                                // default constructor
X(Sometype);                          // ordinary constructor
X(const X&);                         // copy constructor
X(X&&);                            // move constructor
X& operator=(const X&); // copy assignment
X& operator=(X&&);    // move assignment
~X();                                // destructor
```

פונקציות ומחלקות חברות – friend

לפעמים יש פונקציה שהיא קשורה באופן הדוק למחלקה, אבל אי אפשר להגיד אותה בתוך המחלקה. לדוגמה, אופרטורי קלט ופלט (<> <>).

יש פונקציה שאפשר להגיד בתוך המחלקה אבל יותר יותר להגיד בחוץ. לדוגמה, אופרטור חיבור (+) אפשר להגיד בתוך המחלקה:

```
Complex Complex::operator+ (Complex other)
```

אבל יותר טבעי להגיד אותו מחוץ למחלקה:

```
Complex operator+ (Complex a, Complex b)
```

בדרך כלל, כשפונקציות מוגדרות מחוץ למחלקה, אין להן גישה לשדות הפרטאים של המחלקה. אבל בשפת C++ אפשר לצאת מכל זה ע"י הצהרה שהפונקציה המדוברת היא חברה (friend) של המחלקה. למשל, כדי להגיד את אופרטור החיבור מחוץ למחלקה ולאפשר לו להשתמש בשדות של המחלקה, צריך לכתוב בתוך המחלקה (בקובץ h):

```
friend Complex operator+ (Complex a, Complex b);
```

את המימוש אפשר לכתוב כרגע בקובץ cpp; המימוש יוכל לגשת לשדות הפרטאים של המחלקה. באותו אופן, אפשר להגיד מחלקה חברה: מחלקה אחת יכולה להגיד מחלקה אחרת כ"חברה" ובכך לאפשר לה לגשת לשדות הפרטאים שלה. זה שימושי כשהיש שתי מחלקות הקשורות באופן הדוק זו לזו, למשל: מחלקה של וקטור, ומחלקה של איטרטור על הווקטור זהה.

העמתת אופרטורים

העמתה (overloading) היא מצב של כמה פונקציות עם אותו שם וארגומנטים מסוימים. בשפת C++, גם אופרטור הוא פונקציה, ולכן אפשר להעמת אופרטורים: להגיד אופרטורים המבצעים פעולהות שונות לפי סוג הארגומנטים המועברים אליהם. לדוגמה:

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

העמתת האופרטור []

```
double operator[] (int i) {  
    return elem[i];  
}
```

ע"י ההדרה בדרך הזאת של האופרטור [] אנו מחזירים ערך, כלומר, ניתן לקרוא ערכים מהקטור אך לא ניתן לשנותו.

```
Vector v(10);  
double x = v[2]; // fine  
v[3] = x; // error, v[3] is not an lvalue
```

ע"מ שנוכל לשנות גם את הקטור עליינו להחזיר רפרנס למיקום המבוקש בוקטור:

```
double& operator[ ](int n)  
{  
return elem[n];  
}
```

אבל יש לנו בעיה נוספת, לא נוכל לטפל ב const vector מכיוון שרק const member functions יכולות לפעול על אובייקטים שהם const.

הפתרון הוא להגיד פעמיים את האופרטור, באופן הבא:

```
double& operator[] (int n); // for non-const  
const double& operator[] (int n) const; // for const
```

כללי העמתת האופרטור +

נגדיר אופרטור זה מחוץ למחלקה על מנת לאפשר המרת לאופרנד הימני והשמאלי.

```
Vector operator+(const Vector& a, const Vector& b)  
{  
    if (a.size()!= b.size())  
        throw Vector_size_mismatch{};  
    Vector res(a.size());  
    for (int i = 0 ; i != a.size() ; ++i)  
        res[i] = a[i] + b[i];  
    return res;  
}
```

כעת נוכל לבצע את הפעולה הבאה:

```
Vector r;  
r = x + y;
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

העמסת אופרטור הפלט << לוקטור

```
ostream& operator<<(ostream& os, const Vector& vec)
{
    os << '{';
    int n = vec.size();
    if (n > 0) {
        // Is the vector non-empty?
        os << vec[0]; // Send first element
        for (int i = 1; i < n; i++)
            os << ',' << vec[i];
    }
    os << '}';
    return os;
}
// ...
cout << vec1 << endl;
```

ואז נוכל לבצע את הפקודה הבאה:

איטרטורים

```
class Vector {
    int sz;           // size
    double* elem;   // pointer to the elements
public:
    typedef double* iterator;
    typedef const double* const_iterator;

    iterator begin() { return elem; }
    const_iterator cbegin() const { return elem; }
    iterator end() { return elem+sz; }
    const_iterator cend() const { return elem + sz; }
    . . .
};
```

tabniot

למה בכלל צריך tabniot ?

במקרים רבים אנחנו צריכים לכתוב פונקציה כללית המתאימה לטיפוסים משתנים שונים, אבל מתבצעת בצורה שונה לכל טיפוס.

בשפת סי יכולנו לעשות דבר זהה בעזרת מצביע כללי (void*), אבל זה בעיתי מכמה סיבות:
(א) אין בדיקה שהטיפוסים אכן תואמים – אפשר למשל לנסות להחליף מספר שלם עם מחזורות והקומפיאיר לא ישים לב.

(ב) הקריאה פחות נוחה – צריך להעביר לפונקציה את גודל הסוג שרצים להחליף.

(ג) הביצוע פחותiesel – צריך להעביר בית בית.
 בשפת ++ C יש דרך נוחה ובטוחה יותר להגדיר פונקציה כללית: template – tabniot.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותוכנים באינטרנט

air זה עובד ?

כש��דים תבנית, הקומפילר זוכר את ההגדירה אבל עדין לא מייצר שום קוד. תבנית היא לא קוד – היא רק מרשם לייצור קוד.

הקוד נוצר רק כמשמעותו להפעיל את התבנית

- בכל פעם שהקומפילר נתקל בקריאה לפונקציה, ולא מוצא פונקציה עם הפרמטרים המתאימים הוא מחפש תבנית שאפשר להשתמש בה כדי ליצור פונקציה מתאימה. התהילה זהה של יצירת פונקציה מסויימת מתוך תבנית נקרא instantiation (מלשון יצירת instance).

איפה מגדים תבניות ?

הקומפילר משתמש בתבניות ליצור קוד תוך כדי קומפלציה, ולכן כל תבנית חיבת להיות מוגדרתcola (כולל המימוש) במקום שהקומפילר יכול לראות כאשר הוא בונה את התוכנית הראשית –

כלומר בקובץ h. אם נגדיר בקובץ h כותרת של תבנית בלי מימוש, כמו שעשינו לפונקציות רגילות – הקומפילר לא יוכל להשתמש בתבנית זו.

air הקומפילר בוחר לאיזו פונקציה לקרוא ?

כשיש כמה פונקציות עם אותו שם ואוטו מספר פרמטרים, הקומפילר בוחר ביניהם באופן הבא: קודם-כל, הוא בוחר את כל הפונקציות עם רמת ההתאמה הגבוהה ביותר (הכי פחות המרות סוגים).

בתוך הקבוצה עם רמת ההתאמה הגבוהה ביותר, הוא בוחר את הפונקציות שהן לא תבניות, ורק אם אין כאלה – הוא מפעיל את התבניות.

הדבר מאפשר לכתוב מבנים כלליים, ויחד איתה, פונקציה ספציפית יותר הפעלת באופן שונה על סוגים שונים. הקומפילר יבחר את הפונקציה הספציפית אם היא מתאימה; אחרת – הוא יבחר את הפונקציה הכללית יותר.

באוטו אפשר להגיד מבנים של מחלקות. אנחנו לא רוצים שהקיטור שלו יהיה מוגדר רק עבור doubles אלא עבור כל טיפוס שנרצה, נוכל לעשות זאת באמצעות מבנים:

```
template<typename T>
class Vector {
    T* elem; // elem points to an array of type T
    int sz;
public:
    explicit Vector(int s);
    T& operator[](int i);
    const T& operator[](int i) const;
};
template<typename T>
Vector<T>::Vector(int s) { . . . elem = new T[s]; . . . }
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

חריגות exceptions

- ישנה התלבבותה היכן לוודא חריגות:
- מצד אחד, כותב המחלקה מכיר את המחלקה היטב, ולכן הגיוני שהוא יתמודד עם החריגות.
- מצד שני, מי משתמש במחלקה יידע היטב, באילו מהפעולות יכולות להיות חריגות, ואופן הטיפול שהוא רוצה לאותן חריגות, ולכן הגיוני גם שהוא יתמודד עם אותן החריגות.
- לכן נהוג שמי שכותב את המחלקה ידוע על חריגה, ומיתשתתמש במחלקה טיפול בה כראצונו.

לדוגמה:

- דיווח על חריגה:

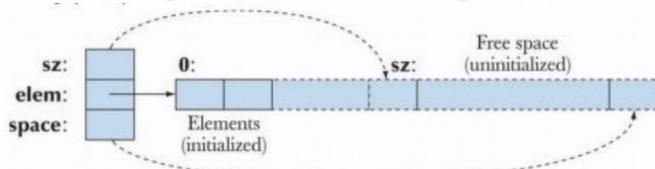
```
double& Vector::operator[](int i)
{
    if (i < 0 || i >= size())
        throw out_of_range{"Vector::operator[]"};
    return elem[i];
}
```

- טיפול בחריגה באמצעות try & catch

```
try { // exceptions are handled below
    // v[v.size()] = 7; // returns an undefined value
}
catch (out_of_range) { // oops: out_of_range error
    // ... handle range error ...
}
```

הוספה () push_back לוקטור שלנו

```
class Vector {
    int sz;      // size of vector
    int space;   // space allocated
    double* elem; // a pointer to the elements
}
• The default constructor creates an empty vector:
Vector():sz{0}, space{0}, elem{nullptr} {}
```


סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

```
void Vector::reserve(int newalloc) {  
    double* p new double[newalloc];  
    for (int i=0; i<sz; ++i) p[i] = elem[i];  
    delete[] elem;  
    elem = p;  
    space = newalloc;  
}
```

```
void Vector::push_back(double val) {  
    if (space == 0) reserve(8);  
    else if (sz == space) reserve(2*space);  
    elem[sz] = val;  
    ++sz;  
}
```

נושא 5 – הורשה ורבי צורתיות

הורשה

ירושה במשפט `+ C` עובדת, בגודל, באופן דומה ל-`Java`. שני הבדלים חשובים הם:

- אין ממשקים.
- יש ירושה מרובה – מחלוקת אחת יכולה לרשף כמה מחלוקות.
למה בכלל משתמשים בירושה?
 - כדי שתוכנית שלנו תשקוף את המיציאות: ירושה מבטאת קשר של "`a-is --`" הוא סוג של". למשל, אם המחלוקת של "מנהל" ירושת את המחלוקת של "עובד", זה מעביר את המסר של "מנהל הוא סוג של עובד".
 - כדי להציג פולימורפיזם בזמן ריצה – ע"י החלפת שיטות (overriding). בנגדוד לפולימורפיזם בזמן קומPILEציה שימושיים ע"י העמסת שיטות (overloading).
 - הירשה נועדה להגדיר מחלוקות שיש להן מכנה משותף.
 - המחלוקת המורישה נקראת מחלוקת הבסיס.
 - המחלוקת היורשת נקראת המחלוקת הנגזרת.
 - הירשת מימוש
 - מחלוקת הבסיס מספקת למחלוקת היורשת פונקציות ונתונים מוכנים.
 - הירשת ממשק
 - אפשרות שימוש בחלוקת היורשות השונות באמצעות הממשק של מחלוקת הבסיס המשותפת.
 - את המחלוקות היורשות נקצת בזיכרון הדינמי באמצעות `new`.
 - ניתן "יחס" למחלוקת הבסיס.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותוכנים באינטרנט

אופן הגדרת ההוורשה

```
class Base {  
    int x;  
};  
class Derived : public Base {  
    int y;  
};  
int main()  
{  
    Base base;  
    Derived derived;  
    cout << sizeof(base) << '\n'; // --> 4  
    cout << sizeof(derived) << '\n'; // --> 8
```

נשים לב שכתבנו `public Base` בהוורשה, המשמעות היא שאנו יורשים את התכונות מ `Base` כפי שהם. קלומר מה שהיא `private` נשאר כך וככ.

```
Base base2(base); // copy constructor  
Derived derived2(derived);  
Base base3(derived); // copy constructor  
Derived derived3(base); // Error  
cout << sizeof(base3) << '\n'; // --> 4  
  
base2 = derived; // assigment operator  
derived2 = base; // Error  
cout << sizeof(base2) << '\n'; // → 4  
}
```

מחלקה יורשת Upcasting and Downcasting

```
Base* basep = &derived;           // OK, upcasting  
Base& baser = derived;          // OK, upcasting  
  
Derived* derivedp = &base;         // Error, downcasting  
Derived& derivedr = base;        // Error, downcasting  
  
Derived* derivedp2 = basep;       // Error  
  
cout << "basep*: " << sizeof(*basep) << '\n';
```

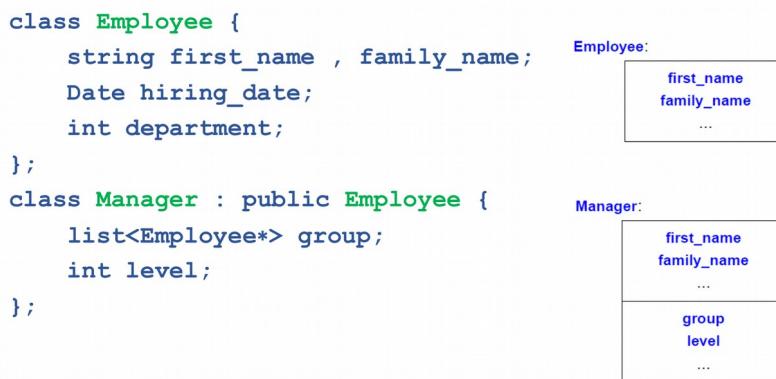
- המרה של מצביע של המחלקה הירשת למחלקה הבסיס נקראת **Upcasting**.
- דבר זה מותר תמיד ללא צורך ב **casting** מפורש.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותכנים באינטרנט

- המחלקה היורשת מכילה בתוכה את מחלקת הבסיס, אך כל דבר שאנו עושים על מחלקת הבסיס אנו יכולים לעשות על המחלקה היורשת.
- המרה של מצביע של מחלקת הבסיס למצביע של המחלקה היורשת נקרא Downcast.
- הקומפיאילר לא מהפסר המרה כזאת ללא casting במפורשות.
- הסיבה לכך היא שהמחלקה היורשת יכולה להוסיף נתונים חדשים שלא היו במחלקת הבסיס.

שימוש בפונקציה של מחלקת הבסיס

```
class Employee {
public:
    void print() const;
// ...
};

class Manager:public Employee // ...
{
public:
    void print() const;
// ...
};
```

```
void Manager::print() const
{
    // print Employee info
    Employee::print();
    // print Manager info
    cout << level;
}
```

הצורך בפונקציה וירטואלית

פונטור של מחלקת הבסיס יכול להצביע על אובייקט של המחלקה היורשת:

```
void f(Manager m1, Employee e1, Employee e2)
{
    list<Employee*> elist {&m1, &e1, &e2};
    print_list(elist);
}
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותוכנים באינטרנט

הבעיה היא שהפונקטר של מחלוקת הבסיס יכול להפעיל רק את הפונקציות המוגדרות בחלוקת הבסיס. ככלומר אם המחלוקת היורשת דורשת פונקציה מסוימת של מחלוקת הבסיס לא יוכל להפעיל אותה בדרך ה"רגילה":

```
void print_list( const list<Employee*>& elist ) {  
    for( auto x : elist )  
        x -> print();  
}
```

במקרה זה הפונקציה `print()` שתוועל היא הפונקציה שמוגדרת בחלוקת הבסיס.

פונקציה וירטואלית

ברירת-הchodל ב- + C היא, שהקומפיילר בוחר איזו שיטה להרץ, לפי סוג המשתנה בזמן הקומPILEציה. למשל, אם הגדרנו עצם מסוג Programmer, אז שמו עליי רפרנס או מצביע מסוג Person, אז הקומפיילר יבחר את השיטה של Person ולא את השיטה המחליפה. זה מנוגד לג'אבה – בג'אבה השיטה נבחרת לפי סוג העצם בזמן ריצה. אם רוצים לקבל ב+ C את אותה התנהגות של ג'אבה, צריך להגדיר את השיטות הרלוונטיות כווירטואליות – בעזרת שימוש במילת המפתח `virtual`. כמשמעותם שיטה כירטואלית בחלוקת-הבסיס, הקומפיילר יבחר את השיטה בכל המחלוקות היורשות ממנה לפי סוג העצם בזמן ריצה. כל שיטה המוגדרת כווירטואלית בחלוקת-הbasis, היא וירטואלית באופן אוטומטי גם בכל המחלוקות היורשות ממנה. עם זאת, מתקבל לسانם גם את השיטות בחלוקת היורש, העצם החדש הוא מסוג הבסיס, ולכן גם אם השיטה היא וירטואלית, הקומפיילר יקרה לשיטה של מחלוקת הבסיס. כדי ליהנות מה יתרונות של שיטות וירטואליות, צריך להשתמש ברפנס או בפינטער.

קריאה לשיטות וירטואליות משיטות אחרות

אם שיטה f מוגדרת כירטואלית בחלוקת הבסיס, ושיטה g בחלוקת הבסיס קוראת לה – אז הגירסה של שיטה f שתיקרא בפועל תלואה בסוג העצם בזמן ריצה. ש לזה שני יצאי-דופן:

- אם השיטה g היא בניין של מחלוקת-הbasis.
- אם השיטה g היא מפרק של מחלוקת-הbasis.

בשני המקרים האלה, שיטה f שתיקרא בפועל היא זו של מחלוקת הבסיס. מדוע? בגלל סדר הבניה והפירוק:

- כשובנים את מחלוקת הבסיס – המחלוקת היורשת עדין לא בנויה ולכן מסוכן לקרוא לשיטות שלה – אולי יש שדות חשובים שעדיין לא מאותחלים.
- כשמפרקים את מחלוקת הבסיס – המחלוקת היורשת כבר מפרקת, ולכן שוב מסוכן לקרוא לשיטות שלה – אולי יש שדות חשובים שכבר נמתקו.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותוכנים באינטרנט

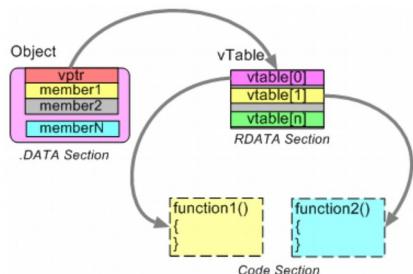
מימוש שיטות וירטואליות – מה קורה מאחורי הקלעים?

כשכותבים שיטה וירטואלית – איך המחשב יודע לאיזו גירסה לקרוא?

- עבור כל מחלוקת עם שיטות וירטואליות, מוגדרת טבלת שיטות וירטואליות. הטבלה הזאת היא למעשה מערך של מצביעים לפונקציות. עבור כל פונקציה וירטואלית, יש בטבלה הזאת מצביע למימוש שלה בפועל.
- בכל עצם מהמחלקה, יש מצביע לטבלת השיטות הווירטואליות.
- כשאנחנו כתובים קוד שקורא לשיטה וירטואלית, הקומפайлר למעשה כותב קוד שקורא את המצביע לטבלת השיטות הווירטואליות מהעצם שנמצא בזכרון, הולך לכינסה המתאימה בטבלה (לפי שם הפונקציה שקבענו לה), ומפעיל את המימוש המתאים.

שימוש לב: בשפת + C אפשר לבחור איזה שיטות יהיו וירטואליות ואיזה לא. הבחירה תלולה באופן שבו אנחנו רוצים להשתמש בשיטות. שיטה לא וירטואלית היא מהירה יותר וגם חסכונית יותר בזכרון. אבל שיטה וירטואלית מאפשרת פולימורפים.

לעומת זאת, בשפות אחרות כגון Smalltalk, Python, Java, כל השיטות וירטואליות. לכן, בכל עצם יש מצביע לטבלת הווירטואלית, וכל קריאה לפונקציה עוברת דרך הטבלה הווירטואלית. זה מבוצע גם מקום וגם זמן. בשפת + C הפילוסופיה היא "לא השתמשת – לא שילמת".

מחלקה אבסטרקטית

מחלקה עם פונקציה וירטואלית נקראת מחלקה אבסטרקטית.

איך מסמנים פונקציה כווירטואלית? נסיף = 0 בסוף ההגדירה שלה.

לא ניתן ליצור אובייקטים ממחלקה אבסטרקטית.

על מחלקה היורשת מחלקה אבסטרקטית למש את כל הפונקציות של המחלקה האבסטרקטית.

```
class Shape {  
public:  
    virtual Point center() const = 0; // pure virtual  
    virtual void move(Point to) = 0;  
    virtual void draw() const = 0;  
    virtual void rotate(int angle) = 0;  
    virtual ~Shape() {}  
}
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

override

- פונקציה במחלקה היורשת override (דורסת) פונקציה וירטואלית במחלקת הבסיס אם לפונקציה זו יש לבדוק את אותה חתימה.
- על מנת לסייע שפונקציה מסוימת דורסת את הפונקציה במחלקת האם ניתן להוסיף את המילה השמורה override בסופה של אותה הפונקציה.

```
class Smiley : public Circle {  
// ...  
    void move(Point to) override;  
    void draw() const override;  
    void rotate(int) override;  
}
```

RTTI – Run Time Type Identification

אם יש מצביע למחלקה הבסיס ורוצים לצבע פעולות הקשורות למחלקה היורשת וRTTI מאפשר לקבוע בזמן ריצה לאיזה אובייקט להצביע בפועל.
 dynamic_cast: ממיר מצבoir למחלקה הבסיס, למצביע למחלקה היורשת.
 אם המצביע למחלקה הבסיס לא מצביע בפועל למחלקה היורשת, הערך המוחזר הוא nullptr.
 בתוכנית שכתובה היבט אין צורך בRTTI.

```
class Base { virtual void f() {} };  
class Derived : public Base { };  
int main()  
{  
    Base *pBase1 = new Base;  
    Base *pBase2 = new Derived;  
    Derived *pD;  
    pD = dynamic_cast<Derived*>(pBase1); // pD = nullptr  
  
    cout << (pD ? "OK" : "nullptr") << "\n";  
    pD = dynamic_cast<Derived*>(pBase2); // OK  
    cout << (pD ? "OK" : "nullptr") << "\n";  
}
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותכנים באינטרנט

ניתן להשתמש ב `dynamic_cast` לשם קבלת מידע:

```
Shape* ps {read_shape(cin);}
// is a Smiley pointed to by ps ?
if (Smiley* p = dynamic_cast<Smiley*>(ps)) {
    // returns pointer to Smiley
    // yes, a Smiley
}
else {
    // returns nullptr
    // not a Smiley, try something else
}
```

נושא 6 – מחרוזות וביטויים רגולריים

מחרוזות

- בשפת C מחרוזת היא מערך של תוים שמסתאים בתו שערכו הוא 0.
- בשפת C אין מחלפונקציות חברות ואין העמת אופרטורים, וכך לubarד מחרוזת משתמש בפונקציות שמקבלות מחרוזות כפרמטר: `(strcpy, strcat, ...)`.
- בשפת C `+` + נستخدم בחלוקת `string` שמאפשרת לubarד מחרוזות בצורה נוחה:

```
s1 = s2      // Assign s2 to s1
s1 += x      // Add a character or a string at end
s1 + s2      // Concatenation
s1 == s2     // Comparison
s1 < s2      // Lexicographical comparison
s.size()      // Number of characters
s.c_str()     // C-style version of string
```

IMPLEMENTATION_OF_STRING

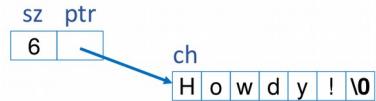
- נשתמש במערך של תוים שמסתאים ב-0 לייצוג המחרוזת בתוך המחלוקת, זה מפשט העתקה מחרוזות שמיוצגת בסגנון C.
- כדי ליעל, מחרוזות קצרות ישמרו בתול האובייקט, בחרוזות ארוכות ישמרו בזיכרון הדינמי.
- מחרוזת קצרה בתוך האובייקט תישמר בזיכרון `ch`.
- המשתנה `max_short` מכיל את הגודל המרבי (15) לשמרת המחרוזת בתוך האובייקט.
- בשני המקרים, המשתנה `ptr` יצביע על התו הראשון במחרוזת.
- כפי שעשינו בעבר עם וקטור, גם כאן נקצתה זיכרון נוסף כדי ליעל הוספה של תוים.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

```
class String {  
private:  
    static const int short_max = 15;  
    int sz; // number of characters  
    char* ptr;  
    int space; // unused space on free store  
    char ch[short_max+ 1]; // leave space for 0 (16)  
  
public:  
    String(); //default constructor: x{""}  
    String(const char* p); // C-style: x{"Euler"}  
    String(const String&); // copy constructor  
    String& operator= (const String&); // copy assignment  
    String(String&& x); // move constructor  
    String& operator= (String&& x); // move assignment  
    ~String() { if (sz > short_max) delete[] ptr; }  
    const char* c_str() { return ptr; } // C-style access  
    int size() const { return sz; } // number of elements  
};
```


IMPLEMENTATION OF CONSTRUCTORS

בנאי דיפולטיבי, מגדר מחרוזת ריקה:

```
String::String() : sz{0}, ptr{ch}  
{  
    ch[0] = 0; // terminating 0  
}
```

בנאי המקבל מחרוזת בסגנון C:

```
String::String(const char* p) :  
    sz(strlen(p)),  
    ptr((sz<= short_max) ? ch : new char[sz+ 1]),  
    space{0}  
{  
    strcpy(ptr,p); // copy characters into ptr from p  
}
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותוכנים באינטרנט

ביטויים רגולריים

- ביטוי רגולרי הוא מחרוזת המתארת תבנית של טקסט.
- ביטוי רגולרי משמש לחיפוש והחלפה של טקסט景德י לבודוק תכונות של טקסט.
- הפונקציות הבאות ב C + + מאפשרות שימוש בביטויים רגולריים:
 - regex_match: פונקציה המנסה להתאים את הביטוי הרגולרי לכל המחרוזת.
 - regex_search: פונקציה המנסה להתאים את הביטוי הרגולרי לחלק מהמחרוזת.
 - regex_replace: פונקציה המחליפה מופעים של הביטוי הרגולרי בטקסט אחר.
 - sregex_iterator: יוצר איטרטור שמאפשר מעבר על כל התוצאות בטקסט.

()regex_max

```
string input;
regex pat("abc"); // print Match iff input = "abc"
regex pat("[abc]"); // print Match iff input = 'a' or 'b' or 'c'
regex pat("\ \d"); // String literals: "\ \n" the compiler delete the first \ so we stay with "\d"
regex pat(R"(\d)"); // Raw string:R symbol tells the compiler to leave the string as it is.
while (true){
    cout << "Enter text:" << endl;
    if(!(cin >> input)) break;
    if(regex_match(input, pat)) cout << "Match" << endl;
    else cout << "No Match" << endl;
}
```

- הסימון של סוגרים מרובעים נקרא character class.
- מחרשת התאמה של תו בודד מבין התווים הרשומים בין סוגרים.
- מקף '-': יוצר טווח כאשר הוא ממוקם בין שני תוים בתוך סוגרים מרובעים.
- מתאים לכל התווים (גדולים וקטנים) ומספר: [9-0-zA-Za-z]
- כובע '^': שולל את התווים הבאים לאחריו בסוגרים מרובעים.
- לא מספרים [9-0^]

תווים שמורים ב regex

• ישנו שישה סימונים הנקלים :backslash'ם

- ספירה בודדת: \d
- כל תו פרט לספירה: \D
- כל אות, מספר או קו תחתון: \w
- רווח, טאב, ירידת שורה: \s
- \ כל תו שהוא לא: \S

Examples:

\d-\d matches 1-2, 3-4

\w\w-\d\d matches Ab-12, 12-34 – digits are in \w

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותוכנים באינטרנט

- ישנו 12 תווים פיסוק שמורים בביטויים רגולריים, נקראים meta-characters:
 - כל ביטוי רגולרי שלא כולל את אחד מהתווים האלה מתאר פשוט את הביטוי עצמו:
 \$() .^* [? .]
- אם נרצה להשתמש באחד התווים הללו ללא כל משמעות מיוחדת נשים לפניהם backslash :
 - ככלומר, הביטוי : ? . \ . + * מתיאים לテקסט ? . + *
- נשים לב شبמידה ולא נשימוש במחוזות raw אז נctruck להוסיף שני slash לאחר והקומפיילר מוחק אחד.
- נשים לב כי בביטויים בשמורים אין את הסוגיות המרובעים והמסולסים הסוגרים, וזאת מאחר שהם נהפכים למיחדים רק כאשר מגיעה לפניהם הסוגר הפותח המתאים.
- השים לב בנוסף, שיש תווים שיש להם משמעות שונה בין אם הם בתוך סוגרים מרובעים [] או לא:
 - נקודת '.' :תו מיוחד מחוץ לסוגרים מרובעים, אבל לא בתוכם.
 - דASH '-' :תו מיוחד בתוך סוגרים מרובעים (בין שני תווים), אבל לא מחוץ.
 - כובע '^' :משמעות אחרת מחוץ לסוגרים המרובעים, וכך אשר הוא מופיע בתחילת הסוגרים.
- נקודת '.' : מתיאים לכל תו פרט לירידת שורה.
- [\] מתיאים לכל תו כולל ירידת שורה. באופן דומה עבור w,d.

סימן חוזר ב regex

- כוכבית '*' : לאחרתו מסוים או ביטוי משמעויה אף או יותר חוזרת.
- פלוס '+' : לאחרתו מסוים או ביטוי משמעויה אחד או יותר חוזרת.
- אם תרצה מספר מדויק של חוזרות מסוימת: {n} , עבור n חוזרות.
- עבור טווח חוזרות מסוימת מסוימת: {m,n} , בין n ל m חוזרות.
- סימן שאלה '?' : לאחרתו מסוים או ביטוי משמעויה אף או חוזה אחת.

• Examples:

[A-Za-z_][A-Za-z_0-9]* an identifier in a programming language

0[xX][A-Fa-f0-9]+ C-style hexadecimal number

10{100} a googol (10¹⁰⁰)

[A-Fa-f0-9]{1,8}h? 1-8 digit hexadecimal number with an optional h suffix

colou?r matches both colour and color

A*B+ C? matches AAABBB, BC, B does not match AAA, AABBC

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחים ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

greedy and lazy matches

- To match an HTML tag:
This is a **first** test
you may attempt to use
<.+>
but this matches **first**, not ****
- The reason is that *****, **+** and **{n,m}** are **greedy**, they repeat the preceding token as many times as possible (longest match)
- **.*[0-9]+ applied to "Copyright 2003", [0-9]+ matches only "3"**
- You can make them **lazy** instead of **greedy** by putting a **?** after them
<.+?>
or use the pattern: **<[^>]+>**
- **(ab)+** matches all of **ababab**, however **(ab)+?** matches only the first **ab**

התאמת בתחילת ובסוף שורה

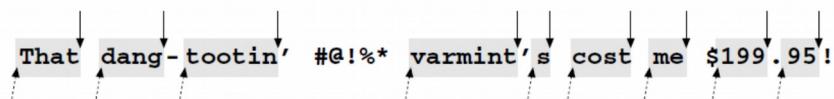
- התווים המיוחדים **^**, **\$**, נקראים עוגנים.
- הם לא מבצעים התאמת לשוםתו, המטרה שלהם במיקום מסוים, היא לעגן את הביטוי הרגולרי.
- כובע '**^**' מבצע התאמת אם היא מתרחשת בתחילת המחרוזת.
- דולר '**\$**' מבצע התאמת אם היא מתרחשת בסוף המחרוזת.

Examples:

- ^cat** a line that begins with cat, matches catxxx
- cat\$** a line that ends with cat, matches xxzxcat
- ^cat\$** a line that consists of only cat, matches cat
- ^ \$** matches an empty line

Match whole words

- Create a regex that matches the word **cat** in "**A cat and a mouse**", but not in **category** or **bobcat**
Place the word **cat** between two word boundaries **\bcat\b**
- The regular expression token **\b** is called a word boundary, it matches at the start or the end of a word
- The first **\b** requires the **c** to occur at the very start of the string, or after a non-word character.
- The second **\b** requires the **t** to occur at the very end of the string, or before a non-word character

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

مبוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחים ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

Match one of several alternatives

- The **vertical bar or pipe symbol |**, splits the regular expression into multiple alternatives
- **Mary|Jane|Sue** matches Mary, or Jane, or Sue with each match attempt
- The regular expression finds the **leftmost match**:
When you apply **Mary|Jane|Sue** to
Jane, Mary and Sue went to Mary's house
the match Jane is found first
The match that begins earliest (leftmost) wins
- Each alternative is checked in a left-to-right order:
Jane|Janet matches **Jane in Her name is Janet**

Group parts of the match

- Improve the regular expression for matching Mary, Jane, or Sue by forcing the match to be a whole word
- Use grouping to achieve this with one pair of word boundaries for the whole regex, instead of one pair for each alternative
- **\b(Mary|Jane|Sue)\b** has three alternatives: Mary, Jane, and Sue, all three between two word boundaries
 - This regex **does not match** anything in **Her name is Janet**
- The alternation operator, has the **lowest** precedence of all regex operators
 - If you try **\bMary|Jane|Sue\b**, the three alternatives are **\bMary**, **Jane**, and **Sue\b**
 - This regex matches **Jane in Her name is Janet**

Group Parts of the Match

- Examples
- **Nov(ember)?** matches November and Nov (**greedy**)
- **Feb(ruary)? 23(rd)?** matches many alternatives
- **\b(one|two|three)\b** Find a line containing certain words:
- **(\s|:|,)*(\d+)** spaces, colons, commas followed by a number
- **(?\s|:|,)*(\d*)** parentheses that **don't** define a subpattern
- **<HR(+SIZE *= *[0-9]+)? *>** <HR SIZE=30>
- **\\$[0-9]+(\.[0-9][0-9])?** Dollar amount with optional cents
- We have seen two uses for grouping parentheses:
 - to limit the scope of alternation
 - to group multiple characters into larger units to which you can apply quantifiers like question mark and star

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותוכנים באינטרנט

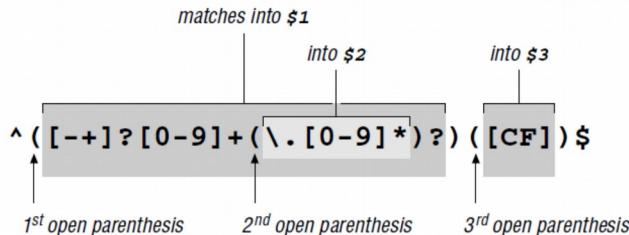
Capture parts of the match

- Create a regular expression that matches any date in **yyyy-mm-dd** format, and separately **captures** the **year**, **month**, and **day**
- A pair of **parentheses** isn't just a group, it's a **capturing group**
- Captures become useful when they cover only part of the regular expression, as in **\b(\d\d\d\d)-(\d\d)-(\d\d)\b**
- The regex **\b\d\d\d\d-\d\d-\d\d\b** does exactly the same, but does not capture
- Captures are numbered by counting opening parentheses from left to right
- There are three ways you can use the captured text:
 - match the captured text again within the same regex match
 - insert the captured text into the replacement text
 - The program can use the parts of the regex match

Capture parts of the match

- Example, convert temperatures:

^([-]?[0-9]+(\.[0-9]+)?)([CF])\$

- or group but do not capture:

^([-]?[0-9]+(?:\.[0-9]+)?)([CF])\$

- Now, the text that the parentheses surrounding [CF] match, goes to \$2

Match previously matched text again

- Create a regular expression that matches "magical" dates
- A date is magical if the year minus the century, the month, and the day of the month are all the same numbers
- For example, 2010-10-10 is a magical date:

we first have to capture the previous text, then we match the same text using a **back-reference**

\b(\d\d\d\d)-\1-\1\b

The **(\d\d)** matches 10, and is stored in capturing group 1

The **back-reference \1** matches the **10** of the **month** and **day**

- Match a pair of opening and closing HTML tags:
<([A-Z][A-Z0-9]*[^>]*>.*?</1>

- Checking for Doubled Words (the the):

\b(\w+)\s+\1\b

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

```
string input;           regex_search(), smatch
regex pattern(R"(\d+)");
smatch result;
while (true) {
    cout<<"Enter:"<<endl;
    if(!(cin >> input)) break;
    if(regex_search(input, result, pattern)) {
        cout<<"Match prefix: "<<result.prefix()<<endl;
        cout<<"Match string: "<<result[0]<<endl;
        cout<<"Match suffix: "<<result.suffix()<<endl;
    }
    else cout<<"No Match"<<endl;
}


|            |      |     |             |            |
|------------|------|-----|-------------|------------|
|            | m[0] |     |             |            |
| m.prefix() | m[1] | ... | m[m.size()] | m.suffix() |


```

```
void use() {           regex_search(), smatch
    ifstream in("file.txt"); if (!in) cerr << "no file\n";
    regex pat {R"(\w{2}\s*\d{5}(-\d{4})?)"}; //postal code
    int lineno = 0;
    smatch matches; // matched strings go here
    for (string line; getline(in,line);) {
        ++lineno;
        if (regex_search(line , matches, pat)) {
            cout << lineno << ":" << matches[0] << '\n';
            if (1 < matches.size() && matches[1].matched)
                cout << "\t: " << matches[1] << '\n'; // sub-match
        }
    } } // TX77845 and DC 20500-0001 match
```

regex_replace()

Replace all matchings of pattern:

```
string input {"x 1 y2 22 zaq 34567"};
regex pat {"(\w+)\s+(\d+)"}; // word space number
string format "{$1,$2}\n";
cout << regex_replace(input,pat,format);
```

- The output is:

```
{x,1}
{y2,22}
{zaq,34567}
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

sregex_iterator

Replace all matchings of pattern:

```
regex reg("([A-Za-z]+) \\\1");
string target = "the the cow jumped over over the fence";
sregex_iterator reg_begin =
    sregex_iterator(target.begin(), target.end(), reg);
sregex_iterator reg_end = sregex_iterator();
for (sregex_iterator it = reg_begin; it != reg_end; ++it) {
    cout << "Substring: " << it->str() << ", ";
    cout << "Position: " << it->position() << endl;
}
cout << "Found: " << distance(reg_begin, reg_end) << endl;
```

The output is:

```
Substring: the the, Position: 0
Substring: over over, Position: 19
Found: 2
```

Special Characters

Regular Expression Special Characters

.	Any single character (a “wildcard”)	\	Next character has a special meaning
[Begin character class	*	Zero or more (suffix operation)
]	End character class	+	One or more (suffix operation)
{	Begin count	?	Optional (zero or one) (suffix operation)
}	End count		Alternative (or)
(Begin grouping	^	Start of line; negation
)	End grouping	\$	End of line

Repetition

{n}	Exactly n times
{n,m}	n or more times
{n,m}	At least n and at most m times
*	Zero or more, that is, {0,}
+	One or more, that is, {1,}
?	Optional (zero or one), that is {0,1}

Character Class

\d	A decimal digit
\s	A space (space, tab, etc.)
\w	A letter (a-z) or digit (0-9) or underscore (_)
\D	Not \d
\S	Not \s
\W	Not \w

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

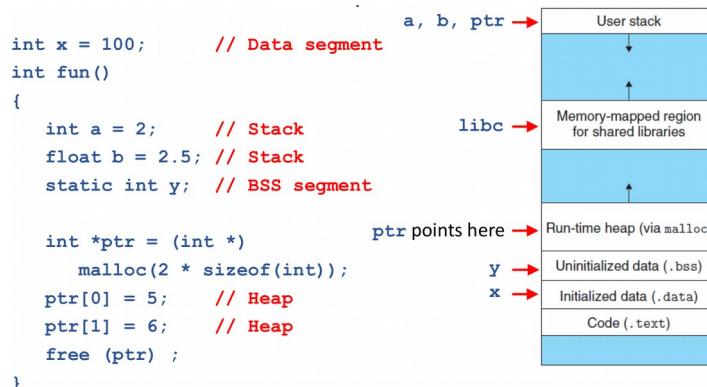
מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותוכנים באינטרנט

נושא 7 – ניהול זיכרון

חלקி הזיכרון של התוכנית

- תכנית מקשה מקום בזיכרון עבור כל אובייקט (נתון) של התוכנית.
- אובייקטים גלובליים (אובייקטים שמוגדרים מחוץ לפונקציות), וסטטיים (אובייקטיה שמוגדרים כ static) נמצאים בזיכרון מרגע שהתוכנית מתחילה לזרז ועד שהיא מסתימה.
- אובייקטים מקומיים (שמוגדרים בתוך פונקציה או מחלוקת) נמצאים בזיכרון למשך זמן הריצה של הפונקציה או הבלוק בו הם מוגדרים.
- אובייקטים דינמיים נמצאים בזיכרון החל מההקצתה שלהם תוך כדי ריצת התוכנית ועד לשחרור.
- תוכנית משתמשת בהקצתה דינמית:
 - אם בזמן כתיבת התוכנית לא יכול מספר האובייקטים.
 - אם בזמן כתיבת התוכנית לא ידוע סוג האובייקט.
 - כדי לאפשר שתוּף של האובייקט.

מפת הזיכרון של תוכנית

malloc and free

ההקצת זיכרון דינמית מתבצעת על הערימה.

ההקצתה מנוהלת בדרך כלל עד ידי פונקציית הספרייה malloc:

```
void *malloc(size_t size)
// size — number of bytes
```

Examples:

```
char* str;
str = (char *) malloc(13); // explicit casting needed in C+++
strcpy(str, "Hello World!");
ptr = (int*) malloc(100 * sizeof(int));
for (i = 0; i < 100; ++i)
ptr[i] = i;
```

כדי למנוע דליפת זיכרון, התוכנית צריכה לשחרר את הזיכרון שהוקצה ע"י free().

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותוכנים באינטרנט

New and delete

- שימוש ב `w + c + malloc()` and `free()` in C++ rather than `new` and `delete`.
- New is an operator that performs both allocation and construction at the same time.
- Delete is an operator that performs deallocation and destruction at the same time.

לדוגמה:

```
MyClass *fp = new MyClass(1,2);
```

תחילה (a) נקרא `malloc(sizeof(MyClass))` עם הפרמטרים (1,2).

new and delete for arrays

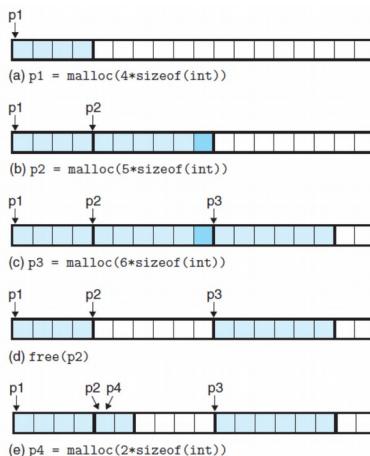
```
MyType* fp = new MyType[100];
```

- In case this is the constructor, it is called after the entire heap block.
- In case of a pointer to an array, it is called after each element of the array.
- After the call to free, the pointer still points to the freed block.

```
delete [] fp;
```

Dynamic Memory Allocator

- Example:
- The heap consists of (4 bytes) words (each box)
- Allocations are aligned on (8 bytes) double words
- Notice that after the call to free returns, the pointer p2 still points to the freed block

Allocator Goals

- מקסום תפוקה.
- הגדלת מספר הבקשות שהושלמו בכל זמן ליחידה.
- צמצם של פיצולים.
- פיצול פנימי מתרחש כאשר הבלוק שהוקצה גדול יותר מהגודל המבוקש.
- אילוצי alignment (עיגול לכפולת של 8).
- גודל מינימלי על בלוקים שהוקצו.
- פיצול חיצוני מתרחש כאשר יש מספיק זיכרון פנוי בצד לספק את בקשת ההקצאה, אך אף בלוק פנוי לא גדול מספיק כדי לטפל בבקשתה.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

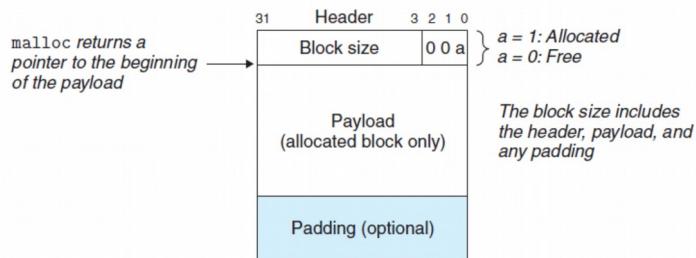
מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

Allocator implementation

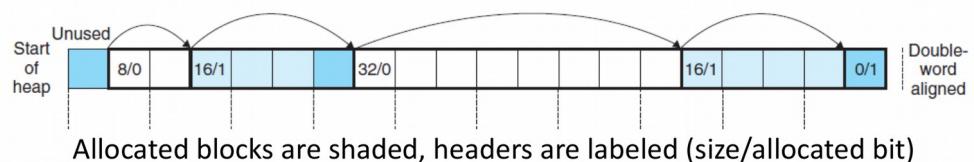
- אופן ארגון שחרור הבלוקים. איך אנחנו עוקבים אחר בלוקים משוחררים?
- איפה למקם בלוק חדש?
- פיצול לאחר מקום בלוק חדש?
- מה לעשות עם בלוק שזה עתה שוחרר? Coalescing

Implicit Free Lists

- Header of block contains size and whether allocated or free
- Since blocks are double-word aligned, we need only 29 bits for the block size, freeing the remaining 3 bits for other information

- The free blocks are linked **implicitly** by the size fields in the headers
- We are using the allocated bit to indicate whether the block is allocated
- The allocator can traverse the entire set of **free** blocks by traversing **all** of the blocks in the heap

Placing Allocated Blocks

- כאשר תכנית מבקשת בלוק בגודל k בתים, המקצתה מ Chapman ברשימת הבלוקים הפנויים בלוק מתאים.
- ישנו מספר פרדיוגמות חיפוש:
 - First fit מתחילה לסרוק מתחילה הרשימה, מקצתה את הבלוק הראשון שמתאים.
 - Next fit מתחילה לחפש במקום שבו בוצעה ההקצתה הקודמת.
 - בוחר את הבלוק החופשי בגודל הקטן ביותר שמתאים. Best fit

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

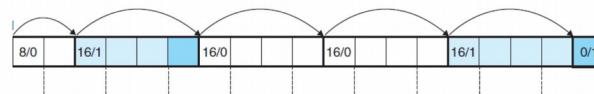
מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

Splitting and Coalescing Free Blocks

- ברגע שהמקרה הקצה בבלוק חופשי, עליו להחליט האם להשתמש בכל הבלוק החופשי או לפרק את הבלוק לשני חלקים.
- כאשר המקרה משחרר בלוק שהוא מוקצה קודם לכן, עשוי להיות בלוקים שכנים שהם גם משוחזרים.
 - המקרה יכול למזג coalesce את הבלוקים השכנים.

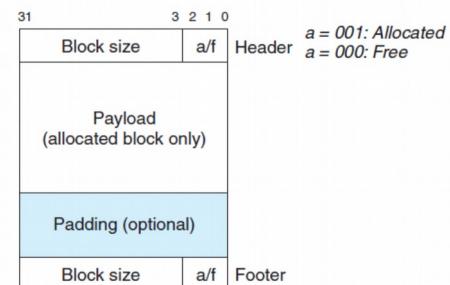
Coalescing

- Coalescing the next free block is straightforward and efficient
 - The header of the current block points to the header of the next block, which can be checked to determine if the next block is free
 - If so, its size is added to the size of the current header and the blocks are coalesced in constant time
- But for coalescing the previous block, the only option would be to search the entire list
 - With implicit free list, this means that each call to free would require time linear in the size of the heap

Coalescing with Boundary Tags

- Boundary tags, allow for constant-time coalescing of the previous block
- The idea, is to add a footer (the boundary tag) at the end of each block, where the footer is a replica of the header
- The footer is one word away from the start of the current block
- So the allocator can determine the starting location and status of the previous block by inspecting its footer
- If we were to store the allocated/free bit of the previous block in one of the excess low order bits of the current block, then allocated blocks would not need footers

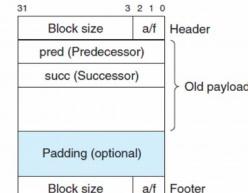
סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחים ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

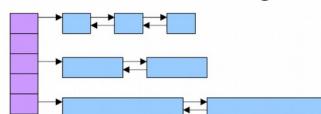
Explicit Free Lists

- With implicit free list, block allocation time is **linear** in the total number of heap blocks
- A better approach is to organize the **free** blocks into an explicit doubly linked list
- The pointers that implement the list can be stored within the bodies of the **free blocks**
- Reduces the first fit allocation time to **linear** in the **number of free blocks**
- Can be maintained in last-in first-out (LIFO) order by inserting **newly freed** blocks at the beginning of the list
 - freeing a block can be performed in **constant time**
 - If boundary tags are used, then **coalescing** can also be performed in **constant time**

Multiple Free Lists

- A single linked list of free blocks requires time linear in the number of free blocks to allocate a block
- Can maintain **multiple free lists**, where each list holds blocks that are the same size
- To free a block, the allocator inserts the block at the front of the list
- Allocating** and **freeing** blocks are both fast **constant-time** operations
- No splitting**, and **no coalescing** means there is little per-block overhead
- The **size** of an allocated block can be inferred from its **address**, allocated blocks require **no headers**
- However may cause **internal** and **external** fragmentation

העמסת האופרטורים new and delete

- ניתן להעמס את ה global allocator או לשימוש ב allocator אחר עבור המחקלה שלנו.
- הקומפיילר יקרא לאופרטור new שהעמסנו, ולאחר מכן יקרא לבניית המתאים.
- האופרטור new מקבל כקלט `size_t` ומחזיר `*void`* פינטר לאובייקט בגודל זהה. מחזיר 0 או זורק חריגה במידה ולא נמצא מקום להקצתה.
- הקומפיילר יקרא ל delete המועמס לאחר שהמפרק נקרא.
- Delete מקבל כקלט `*void`* ומחזיר `.void`.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

```
using namespace std;
class student
{
    string name;
    int age;
public:
    student()
    {
        cout<< "Constructor is called\n" ;
    }
    student(string name, int age)
    {
        this->name = name;
        this->age = age;
    }
    void display()
    {
        cout<< "Name:" << name << endl;
        cout<< "Age:" << age << endl;
    }
    void * operator new(size_t size)
    {
        cout<< "Overloading new operator with size: " << size << endl;
        void * p = ::new student();
        //void * p = malloc(size); will also work fine
        return p;
    }
    void operator delete(void * p)
    {
        cout<< "Overloading delete operator " << endl;
        free(p);
    }
};

int main()
{
    student * p = new student("Yash", 24);
    p->display();
    delete p;
}

Overloading new operator with size: 16
Constructor is called
Name:Yash
Age:24
Overloading delete operator
```

בעיות עם ניהול זיכרון

- דליפת זיכרון: אי שחרור זיכרון שהוקצה על הערימה.
- שחרור כפול של זיכרון: שחרור כפול של אותו איזור בזיכרון.
- קורה כאשר שני פינטרים מצביעים לאותו מקום בזיכרון.
- עלול לפגוע בערימה או לפרק בטעות אובייקט אחר שהוקצה.
- שימוש לאחר שחרור: שימוש באובייקט לאחר שכבר שוחרר מהזיכרון.
- הפינטר עדין מחזק את הכתובת של הזיכרון ששוחרר, ויתכן כי המקום הזה מוקצה כבר בעבר אובייקט אחר.

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלוי ותוכנים באינטרנט

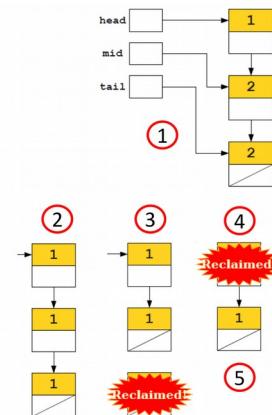
Automatic Management – Reference Counting

- שומר עם האובייקט שדה שמספר את מספר הפינטרים המופנים לאותו אובייקט.
- כל יצירה של רפנס חדש לאובייקט מעלה את המונה.
- כל שחרור של רפנס כזה מורידה את המונה.
- אם המונה מגע ל-0 האובייקט משוחרר מהזיכרון.

דוגמה:

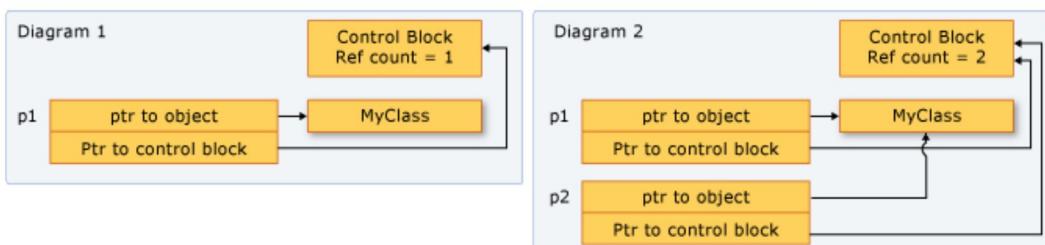
Reference Counting Example

```
struct LinkedList {
    LinkedList next;
}
void f() {
    LinkedList *head = new LinkedList;
    LinkedList *mid = new LinkedList;
    LinkedList *tail = new LinkedList;
    head->next = mid; ①
    mid->next = tail;
    mid = tail = null; ②
    head->next->next = null; ③
    head = null; ④ ⑤ // all reclaimed
}
```


Smart Pointers – Shared_ptr

- מחלקה עם האופרטורים → | * שהועמסו.
- המחלקה מכילה פינטר אמרית ומונה עבור מספר ההצבעות על אותו אובייקט.
- שימוש במבנה של shared_ptr מעלה את המונה.
- שימוש במפרק של shared_ptr מוריד את המונה.
- המפרק של shared_ptr מפרק את האובייקט ומנקה אותו מהזיכרון כאשר המונה מגע ל-0.
- יכל להעתיק, להועבר לפונקציות | assigned by value, by reference shared_ptr


```
shared_ptr<string> p1; // shared_ptr to a string
shared_ptr<int> p2(new int(1024)); // direct initialization
shared_ptr<string> p4 = make_shared<string>(10, '9');
auto p = make_shared<int>(100);
auto q(p);
auto r = make_shared<int>(200);
r = q;
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

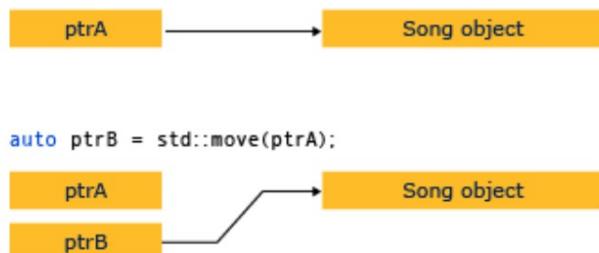
נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותכנים באינטרנט

```
void use_shared()
{
    auto p = make_shared<int>(300);
    // use p
}
// p goes out of scope; the memory is automatically freed
```

Smart pointers- unique_ptr

- unique_ptr הוא מצביע חכם קטן ומהיר לניהול משאבים.
- לunique_ptr אין מונה הסופר את מספר ההצבעות אליו.
- הוא לא יכול להיות מועתק לאובייקט unique_ptr אחר, ולא ניתן להעבירו לפונקציה by value
- (כנראה שבמימוש שלו הגדרו שלא ניתן להשתמש במבנה המעתיק שלו ולען לא ניתן לבצע העתקה ולהעבירו לפונקציות by value).
- ניתן "להציג" unique_ptr, הבעלות על המשאב זיכרון תועבר לunique_ptr אחר:


```
unique_ptr<double> p1;
// there is no library function make_shared (in c++14 make_unique added)
unique_ptr<int> p2(new int(42));
unique_ptr<string> p1(new string("Stegosaurus"));
unique_ptr<string> p2(p1);// error: no copy for unique_ptr
unique_ptr<string> p3;
p3 = p2;// error: no assign for unique_ptr
// transfers ownership from p1 to p2
unique_ptr<string> p2(p1.release()); // release makes p1 null
unique_ptr<string> p3(new string("Trex"));
// transfers ownership from p3 to p2
p2.reset(p3.release()); // reset deletes memory to which p2 pointed
unique_ptr<int> clone(int p) { // copy ok: about to be destroyed
    return unique_ptr<int>(new int(p));
}
```

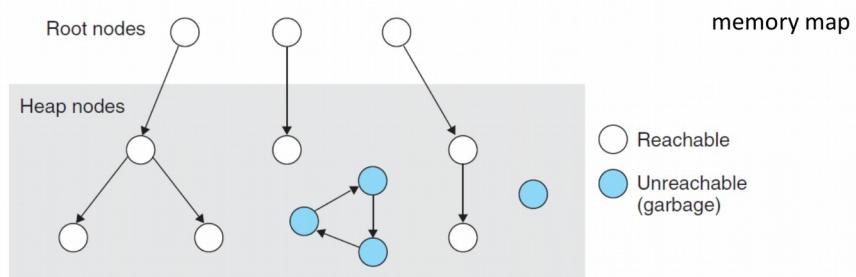
סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחס ויסברג, ד"ר אראל סגל הלו' ותוכנים באינטרנט

Garbage collection

- כאשר אנו מקצים מקום בעירמה באופן מפורש באמצעות `malloc`, באחריות המתכנת לשחרר את כל הדיארן שהוקצה.
- Garbage collector הוא משחרר אוטומטי בлокים שהוקטו על העירמה שאינם נחוצים יותר.
- ניתן להגיע לאובייקט אם קיימ רפרנס כלשהו אליו, אם לא קיים רפרנס לאובייקט אז הוא לא נחוץ.
- מטרת ה Garbage collector היא לזהות ולשחרר אובייקטים לא נחוצים.
- ה Garbage collector רואה בזיכרון גרף נגישות מכיוון

- הגרף מחולק ל root nodes | heap node: מתחאים למשתנים הנמצאים עם המחסנית.
- Heap node: מתחאים לבlokים שהקצו אותם על העירמה.
- קודקוד q הוא נגיש אם יש מסלול אליו מ root node כלשהו.
- קודקוד לא נגיש נחשב כ"זבל" מאחר שלא ניתן להשתמש בו שוב בתכנית.
- קודקוד מושך משני שלבים: A Mark and Sweep garbage collector
- שלב ה mark: שבו מסמנים את כל הקודקודים הנגישים.
- שלב ה sweep: שבו משחררים את הקודקודים הלא נגישים – שלא סומנו.

```
typedef void *ptr;
ptr isPtr(ptr p) // If p points to an allocated block,
// returns a pointer to that block

void mark(ptr p) {
    if ((b = isPtr(p)) == NULL)
        return;
    if (blockMarked(b))
        return;
    markBlock(b);
    len = length(b);
    for (i=0; i < len; i++)
        mark(b[i]);
    return;
}

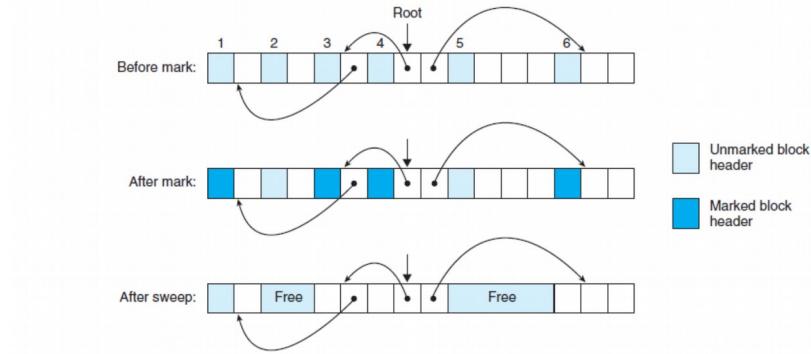
void sweep(ptr b, ptr end) {
    while (b < end) {
        if (blockMarked(b))
            unmarkBlock(b);
        else if (blockAllocated(b))
            free(b);
        b = nextBlock(b);
    }
    return;
}
```

סיכום קורס תכנות מתקדם

נכתב על ידי: שי נאור

מבוסס על הרצאות והמצגות של ד"ר פנחים ויסברג, ד"ר אראל סגל הלי ותכנים באינטרנט

- The **mark function** is called for each root
- The **mark function** calls itself recursively on each word in block
- The **sweep function** is called once, it iterates over each block in the heap

דיון מעניין ב Garbage collection stackoverflow על [הlink](https://stackoverflow.com/questions/147130/why-doesnt-c-have-a-garbage-collector)